

-271-

15-89

ՅԵՐԿՈՒ ԱԾԽԱՐՀ
ՍԻՍՏԵՄ

ԿԱՄ ՄԵՆՔ ՆՐԱՆՑ
ՆՐԱՆՔ ՄԵԶ

ԺՈՒՐՆԱԼ - ԴԱՍԱԳԻՐՔ
ՆՈՐԵԿՆԵՐԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ
ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

-271-

18 DEC 2017

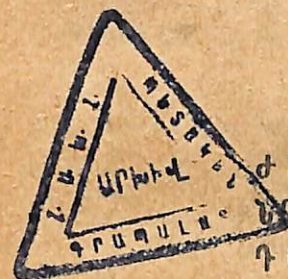
ՅԵՐԿՈՒ ԱՇԽԱՐՀ
ՅԵՐԿՈՒ ՍԻՍՏԵՄ

ԿԱՄ

ՄԵՆՔ ՆՐԱՆՑ

ԿԱՄ

ՆՐԱՆՔ ՄԵԶ



ԺՈՒՐՆԱԼ - ԴԱՍԱԳԻՐՔ
ՆՈՐԵԿՆԵՐԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ
ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ ՀԱՍԱՐ

ԳԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՐԵՎԱՆ-1932

ՅԵՐԿՈՒ ԱՇԽԱՐՀ

ԿԱՄ ՄԵՆՔ ՆՐԱՆՑ-ԿԱՄ ՆՐԱՆՔ ՄԵՁ

Հոկտեմբերյան հեղափոխութիւնը վոչնչացրեց կալվածատերերի և կապիտալիստների իշխանութիւնը մեր յերկրում, տապալեց նրանց զիկտատուրան և բանվորական իշխանութիւն՝ պրոլետարիատի գիկտատուրա հաստատեց:

Կապիտալիստական հասարակարգի—բուրժուազիայի զիկտատուրայի—պայմաններում շահագործողների ձեռքումն են գտնվում արտադրութայն բոլոր կարևորագույն միջոցները (հողը, ֆաբրիկները, գործարանները, հանքահորերը, հանքերը, յերկաթուղիները և այլն): Տիրելով արտադրութայն կարևորագույն միջոցներին, բուրժուազիան և կալվածատերերն ոգտագործում են դրանց՝ բանվորներին և գյուղացիներին իրենց տիրապետութայն յենթարկելու և նրանց շահագործելու համար:

Արտադրութայն բոլոր կարևորագույն միջոցներին տիրելով, շահագործողներն իրենց ձեռքումն են պահում նաև պետական իշխանութիւնը:

Այդ իշխանութիւնն ամբողջովին նրանց շահերին և ծառայում: Նա ամբողջովին ուղղված է այն բանին, վոր ամբարտաշի շահագործողների պետութիւնը, ճնշի բանվորներին և գյուղացիներին, նրանց հնազանդ պահի: Բուրժուական պետութայն մեջ հարկադրանքի ամբողջ ուժը, ճնշման բոլոր միջոցները կապիտալիստների ձեռքումն են գտնվում: Նրանց ձեռքումն են՝ բանակը, դատարանը, բանտերը, վոստիկանութիւնը և այլն: Բոլոր իշխող պաշտոնները բուրժուազիայի մարդկանց և տրվում: Նրա ձեռքումն են նաև մասսաների վրա իդեալապաշտելու միջոցները (դպրոցներն ու համալսարանները, լրագրերն ու հրատարակութիւնները, կինոն, ռադիոն և այլն): Կալվածատերերի և կապիտալիստների շահերի հավատարիմ պահապան չուն և հանդիսանում բոլոր կրոնների և բոլոր դավանանքների յեկեղեցին:

Հոկտեմբերյան հեղափոխութիւնը մեր յերկրում կապիտալիստներին զրկեց իշխանութիւնից և հարստութիւնից: Նա խլեց նրանց ձեռքից մասսաներին ճորտացնելու և շահագործելու միջոցները: Կալվածատերերի, յեկեղեցիների և վանքերի բոլոր հողերը և կուլակային հողերի զգալի մասը խլվեցին և չքավորութայն ու միջակների ոգտագործման հանձնվեցին:

Կապիտալիստներից խլվեցին ֆաբրիկները, գործարանները, հանքահորերը, բանկերը, յերկաթուղիները, խոշոր տները, տուտրական ձեռնարկութիւնները:



Հարստութիւնից և իշխանութիւնից զրկւելով՝ շահագործողները մեր յերկրում խորհրդային իշխանութեան գոյութեան առաջին ուրերից հենց սկսած նրա դեմ անողորմ պայքար մղեցին: Խորհուրդների յերկրի դեմ նրանց մահացու ատելութիւնն ունեն նաև ամբողջ աշխարհի շահագործողները: Յարակամ Ռուսաստանում ռուսաբերկրյա կապիտալիստ քիչ գործարաններ, փարիկներ և համեմբ պատկանում: Նախկին, քարածխային, մետաղագործական և արդյունաբերութեան այլ ճյուղերում հայրենի կապիտալիստների կողքին տնտիւնում ելին նաև, դերմանական, բերդիական, Փրանսական, անգլիական և այլ կապիտալիստները: Ռուսաբերկրյա բանկերը ցարական կառավարութեանը մեծ վարկեր ելին բաց թողնում: Յարական Ռուսաստանն ռուսաբերկրյա կապիտալիստներից առանձնապէս շատ պարտք վերցրեց իմպերիալիստական պատերազմի տարիներում: Այս պարտքերով ցարական Ռուսաստանը մեր յերկրը բաղձաթիւ տաանյակ տարիներով ճարտութեան եր տալիս ռուսաբերկրյա կապիտալին:

Հոկտեմբերյան հեղափոխութիւնը Փարբիկների և զործարանների սեփականութիւնից զրկեց վոչ միայն ռուսական կապիտալիստներին, այլև աչն ռուսաբերկրյա կապիտալիստներին, վերոնք ձեռնարկութիւններ ունեցին մեր յերկրում:

Հոկտեմբերյան հեղափոխութիւնը վոչնչացրեց նույնպէս ցարական նախապատերազմական և պատերազմական պարտքերը: Այսպիսով, Հոկտեմբերյան հեղափոխութիւնը խփեց բաղձաթիւ ռուսաբերկրյա կապիտալիստների գրպանին:

Բայց խորհուրդների յերկրի դեմ նրանց ունեցած տտելութիւնը միայն դրանով չի սնվում:

Յարական Ռուսաստանն արդյունաբերական տեսակետից հետամնաց յերկիր էր: Իսկ հետամնաց յերկրները կապիտալիզմի պայմաններում ընկնում են տնտեսական կախման մեջ աչն յերկրներից, վերոնք տնտեսական տեսակետից ավելի առաջադեմ են:

Առաջավոր կապիտալիստական յերկրներն այդպիսի հետամնաց յերկրներ են ներմուծում իրենց արդյունաբերական ապրանքները: Իսկ այդ յերկրներից նրանք արտահանում են հում նյութեր՝ իրենց արդյունաբերութեան համար, մեծապէս շահվելով դրանից: Հետամնաց յերկրներում առաջադեմ յերկրների կապիտալիստները հիմնում են իրենց ձեռնարկութիւնները, ոգտվելով բանվորական եծան ձեռքերից, —դրանից էլ նրանք հսկայական շահույթներ, —«գերշահույթ» են ստանում:

Ահա՛ թե ինչու միջազգային բուրժուազիայի համար այնքան դժուար հարված յեղաւ աչն, վոչ մեր յերկրում պրոլետարիատի գեկատաւորա հաստատվելով՝ նա կորցրեց այստեղ տեր ու տիրական լինելու, մեզնում իր գործարանները կառուցելու, ապրանք ներմուծելու, հումք արտահանելու, աշխարհի մեկ-վեցերորդը շահագործելու հնարաւորութիւնը, վորպիսին հանդիսանում է մեր յերկիրն իր մեծութեամբ:

Խորհրդային յերկիրը չի հրաժարվում կապիտալիստական աշխարհի հետ տնտեսական կապեր ունենալուց, այլ յերկրների հետ տնտեսաւորաւոր: Ընդհակառակը, նա դարգացնում է այդ: Բայց մենք արտաքին տնտեսութեան վարում ենք այնպէս, վոչ ռուսաբերկրյա կապիտալին հնարաւորութիւն չենք տալիս տեր ու տնտեսն լինելու մեր յերկրում:

Ինչպէս նա տեր ու տնտեսն էր ցարական իշխանութեան ժամանակ: Այս քանին հասնում ենք նրանով, վոչ Խորհրդային իշխանութիւնը հաստատուն կերպով իրադործում է արտաքին առևտրի մոնոպոլիան, այսինքն՝ արտասահմանի հետ ամբողջ առևտուրը վարում է պետութիւնը: Մենք արագ տեմպերով մեր արդյունաբերութիւնը դարգացնելու հանապարհ ենք բռնել, քանի վոչ միայն սեփական խոչոր ինդուստրիայի դարգացումն է լիակատար անկախութեան յերաշխիքը:

Հոկտեմբերյան հեղափոխութիւնը շահագործողներին մահացու հարված հասցրեց վոչ միայն մեր յերկրում, —նա հսկայական ճեղք բաց արաւ համաշխարհային կապիտալիստական տնտեսութեան մեջ:

Մինչև 1917 թ. հոկտեմբերը կապիտալն անբաժան կերպով տիրում էր ամբողջ աշխարհում: Այժմ նրա այդպիսի անբաժան տիրապետութիւնը խախտված է: Համաշխարհային պատերազմը, վոչ պրոլետարական հեղափոխութեան հաղթանակ առաւ բերեց մեր յերկրում, կապիտալիստական սխտեմի ընդհանուր ճգնաժամի դարաշրջան բաց արաւ:

Հեղափոխական ալիքի վիթխարի վերելքն ամբողջ աշխարհում, վոչ առաջացաւ համաշխարհային պատերազմի ընթացքում աշխատաւոր մասսաների անլուր զրկանքների և տանջանքների հետեանքով, ցնցեց համաշխարհային կապիտալիզմի բոլոր շենքերը: Մեր հեղափոխութեան աղղեցութեան տակ մի շարք հեղափոխութիւններ և հեղափոխական յերկրներ տեղի ունեցան մյուս յերկրներում:

1918 թվի հունվարին՝ բանվորական հեղափոխութիւնը Ֆինլանդիայում: 1918 թվի ոգոստոսին, այսպէս կոչված՝ «բրնձի խոտվութիւններ» Յալոնիայում: 1918 թվի նոյեմբերին՝ հեղափոխութիւնը Ավստրիայում և Գերմանիայում, վորով վոչնչացվեց միապետական իշխանութիւնը: 1919 թվին մարտին՝ պրոլետարական հեղափոխութիւնը Հունգարիայում և ապստամբութիւնը Կորեայում: 1919 թվի ապրիլին՝ խորհրդային իշխանութեան հաստատում Բալարիայում: 1920 թվի հունվարին՝ հեղափոխութիւնը Թյուրքիայում: Նույն թվի սեպտեմբերին՝ բանվորների կողմից Փարբիկների դրավում Իտալիայում: 1921 թվի մարտին՝ առաջավոր բանվորների ապստամբութիւնը Գերմանիայում: 1923 թվի սեպտեմբերին՝ ապստամբութիւնը Բուլղարիայում: Նույն թվի աշնանը՝ հեղափոխական ալիքի ուժեղագույն վերելք Գերմանիայում: 1924 թվի դեկտեմբերին՝ ապստամբութիւնը Եւտոնիայում: 1925 թվի ապրիլին՝ ապստամբութիւնը Մարոկկոյում: Մայիսին՝ դորժաղուկ Անգլիայում: Նույն թվի ոգոստոսին՝ ապստամբութիւնը Ասորիքում: 1927 թվի հունիսին՝ ապստամբութիւնը Վիեննայում:

Բացի այդ, այս նույն տարիներում մենք տեսնում ենք ապստամբութիւն ինդոնեզիայում (Հոլանդիայի գաղութ), հեղափոխական վերելք Հնդկաստանում և Հնդկաչինում, չինական մեծ հեղափոխութիւնը և Զինաստանում խորհրդային շրջանների ստեղծում, հեղափոխութիւնը Իսպանիայում և այլն: Այս բոլորը կապիտալիստական սխտեմի ընդհանուր ճգնաժամի խորացման ցուցանիշներն են:

Պրոլետարական հեղափոխութիւնը չհաղթեց և չէր էլ կարող մի տեղում չհաղթել ամբողջ աշխարհում: Բայց Հոկտեմբերյան հեղափո-

մրցակցին: Կոնկրետեցիան—կապիտալիստական մրցութունը—առաջ է մղում տնտեսութեան դարձացումը, արտադրական ուժերի զարգացումը:

Իսկ խորհրդային արդյունաբերության մեջ մրցութեան պայքար չկա: Մի ձևափոխություն չի շահագործված մյուսին խնդրել մեջ: Նշանակում է՝ մրցում չկա: Չկա այն խթանը, վոր ստիպում է բարելավել տեխնիկան, բարձրացնել աշխատանքի արտադրողականությունը: Դրա համար ել խորհրդային ձևափոխություններում չենք չի կարելի հասնել աշխատանքի այն բարձր արտադրողականության, վոր գոյություն ունի կապիտալիստական ձևափոխություններում, —ասում էյին մեր թշնամիները:

Յեթե բանն այսպես լիներ, ավելորդ էր նույնիսկ մտածել սոցիալիզմի մասին: Սակայն գործը բոլորովին ել աղբյուր չէ: Սոցիալիստական ձևափոխությունների միջև կապիտալիստական ձևի մրցում չկա և չի յոլ կարող լինել: Բայց մեղմում աշխատանքի արտադրողականության այնպիսի խթաններ գոյություն ունեն, վորոնք հնարավոր չեն կապիտալիստական ձևափոխություններում: Կապիտալիստական Փարբիկայում բանվորն իր համար չի աշխատում, այլ կապիտալիստի համար: Նրա աշխատանքը կապիտալիստի հարստացման է ծառայում: Այլ հարկադիր աշխատանք է: Բանվորն ստիպված է վաճառել իր բանվորական ուժը կապիտալիստին՝ սովամահ չլինելու համար: Սոցիալիստական ձևափոխության մեջ բանվորներն իրենք իրենց համար են աշխատում, և վոր թե կապիտալիստի հարստացման համար: Կապիտալիստական ձևափոխություններում աշխատանքի արտադրողականության բարձրացումը հարստացում է կապիտալիստներին, իսկ բանվորների համար գործազրկության ավելացում է նյութական դրություն: Դառնալով ավելացում է պայմանավորում: Իսկ սոցիալիստական ձևափոխություններում աշխատանքի արտադրողականության բարձրացումը տանում է դեպի բանվորների նյութական դրության բարելավումը, աշխատավարձի ավելացումը, բանվորական որվա տեղություն կրճատումը:

Դրա համար ել կապիտալիզմի ժամանակ աշխատանքը հարկադիր է հանդիսանում—մի անհաճելի ու ծանր պարտականություն: Կապիտալիստական Փարբիկայում ամբողջ ուժով աշխատել ձգտող բանվորը կարող է միայն կապիտալիստի հովանություն վրա հույս դնել և վոր իր ընկերներին: Իսկ մեղմում ամբողջ ուժերի լարմամբ աշխատող բանվորն աջակցություն և հովանություն է ստանում իր աշխատանքի ընկերներին կողմից, նրանց համար որինակ է ծառայում: Յեվ այդ հասկանալի չէ, քանի վոր յուրաքանչյուրի լարված աշխատանքից և կախված բոլորի կյանքի պայմանների բարելավումը: Կապիտալիզմի ժամանակ «առաջին մարզ», առավել «հարկելի» մարդ համարվում է նա, վորը հնարավորություն ունի առանց աշխատելու ապրելու, ով ապրում է ուրիշի աշխատանքով: Մեղմում, ԽՍՀՄ մեջ, առավելագույն հարգանք է վայելում աշխատանքի հերոսը, հարվածայինը:

Մեր անտեսական յուրաքանչյուր հաջողության գողգոթանց աճում է աշխատավոր մասնակցի քաղաքական գիտակցությունը, ավելի ու ավելի չի ամրապնդվում նրանց նոր, սոցիալիստական վերածունքը դեպի աշխատանքը:

Սոցիալիստական մրցումն ու հարվածայնությունն ամբողջ աշ-

խորհին ցույց են տալիս, վոր աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման խնդիրը մենք կարող ենք լուծել, վոր մենք բոլոր հնարավորություններն ունենք աշխատանքի այնպիսի արտադրողականության հասնել, վորպիսին չդիտե կապիտալիզմը:

Վերջապես, մեր թշնամիները կարծում էյին, վոր մենք յերբեք չենք կարող անհատական մանր գյուղացիական տնտեսությունից սոցիալիստական գյուղատնտեսությանն անցնելու խնդիրը լուծել: Գյուղացին իր բնույթով սեփականատեր է, ասում էյին նրանք: Նա կամովին իր սեփականությունից չի հրաժարվի, իսկ նրան ստիպել չի հաջողվի, վորովհետեւ գյուղացիները ԽՍՀՄ-ի բնակչության մեծամասնությունն են կազմում: Սակայն այստեղ ել գործն այնպես յեղավ, վոր չեյին սպասում մեր թշնամիները:

Սոցիալիստական արդյունաբերության բուռն աճման հիման վրա և խորհանդեսություններ հիմնելու, կոլտնտեսություններին ֆինանսական ու նյութական ոգնություն ցույց տալու և գյուղացիության մեջ կուսակցության կողմից տարված կազմակերպական ու բացատրական աշխատանքի չնորհիվ մեղ հաջողվեց հասնել այն բանին, վոր արդեն 1931 թվի գարնանը գյուղացիական տնտեսությունների կեսից ավելին կոլտնտեսությունների մեջ էյին մտել: Իսկ Հյուսիսային Կովկասում, Ստորին Վոլգայում, Ուկրաինայի տափաստաններում, Միջին Չախա-ժնյա, Միջին Վոլգայում, Ղրիմում մինչ այդ ժամկետը կոլեկտիվացվում է բոլոր գյուղացիական տնտեսությունների ավելի քան 80 տոկոսը: Այս շրջաններում կոլեկտիվացումն այսպիսով հիմնականում արդեն ավարտված է: Վոր՛չ մի կոսկած չկա, վոր ԽՍՀՄ-ի համատարած կոլեկտիվացումը հիմնականում կավարտվի հազամյակի վերջում:

ՅՈՒՂԱՅԻ ՄԵՏԱՂԱԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԸ ԿԱՏԱՐՈՒՄ ԵՆ ԸՆԿ. ՍՏԱԼԻՆԻ ՅՈՒՑՄՈՒՆԻՔՆԵՐԸ

Մենք հաջողությամբ հաղթահարում ենք այն բոլոր արգելքները, վորանց մասին մեր թշնամիներն ասում էյին, թե դրանք բայելիկների համար անհաղթահարելի չեն: Մեմբ դրանց հաղթանարում ենք, վորովհետեւ կուսակցությունը լեյնիյան միջառաքանականություն է վարում:

Մեր թշնամիները հույս ունեյին, վոր մեր կուսակցությունը կչեղվի լեյնիյան ուղուց: Նրանք մեծ հույսեր էյին դնում կուսակցության շարքերում գոյություն ունեցող զանազան տեսակի ոպողիցիաների վրա՝ տրոցկիստների վրա, ալ ոպորտունիստների վրա: Հենց վոր կուսակցության շարքերում վորեւ ոպողիցիա, վորեւ թեքում է յերեւան դալիս, մեր թշնամիները ցնծում են: Եունչները կտրած սպասում են, թե ահա ոպողիցիային կհաջողվի իր հետեից տանել կուսակցության մեծամասնությունը կամ գոնե խախտել նրա շարքերի միասնությունը: Բայց նրանց այս հույսերն ել թառամում էյին այնպես շուտ, ինչպես շուտ ծաղկում էյին: Կուսակցությունը հաջողությամբ հաղթանակեց և՛ «ձախ», տրոցկիստական, և՛ ալ ոպողիցիային, ևս վոր՛չ վոքի թույլ չի տալիս շեղել իրեն լեյնիյան ուղուց:

Այսպես, մեկը մյուսի հետեից խորտակվում են Խորհրդային իշխանության վերասերման կամ անկման վրա մեր թշնամիների դրած:

հույսերը: Աշխարհում չկա այժմ վո'չ մի այնքան ամուր իշխանութիւն, վերաբերեալ խորհրդային իշխանութիւնն է: Խորհրդային իշխանութիւնը իրականացրեց իր իշխանութիւնը կուսակցութեան շարքերի յերկարա միասնութիւնն այժմ ավելի ամուր է, քան յերեւել:

Յեւ մեր շինարարութեան հաջողութիւններին գուզընքաց յերկրի ներսում մեր քշնամական դասակարգային ուժերի համար հողն աստիճանաբար պահպանում է: Քաղաքում կապիտալիզմի բազան հողն ցնդեց արդեն իսկ Հոկտեմբերյան հեղափոխութեան առաջին ոգերում: Ֆարքիկներ, գործարանների, հանքերի, բանկերի աղբայնացումը (պրոլետարական պետութեան ձեռքն անցնելը) և այլն, քաղաքի կապիտալիստիկան հաջողութիւնները և պետական ու կոոպերատիվ առևտրի դարգացումն ավելի ու ավելի յեն դուրս ջըում քաղաքի նեպանութեան մնացորդները: Հողի աղբայնացումը գյուղում և կուլակութեան առհմանափոխման և վտարման այն ամբողջ քաղաքականութիւնը, վոր կուսակցութեանը վարում էր մինչև վերջին տարիները, զգալի չափով կանգնեցրին այս դասակարգի (գյուղական կապիտալիստների) աճումը:

Սակայն քանի զեռ գյուղատնտեսութեան մեջ պահպանվում էր մանր-ապրանքային, մասնավոր սեփականատերական արտադրութիւնը, պահպանվում էր նաև մեր յերկրում կապիտալիզմի վերածննդն բազան:

Կապիտալիստական տարրերի աճումը միանգամայն կանգնեցնել չէր կարող Խորհրդային իշխանութիւնը, վորովհետև մանր գյուղացիական տնտեսութիւնը հանդիսանում է այն հիւրը, վորի վրա աճում է կապիտալիզմը:

Լենինը շատ անգամ ասել է, թե՝ «քանի գոյութիւն ունի մանր գյուղացիական տնտեսութիւն, մենք կապիտալիզմն արմատախիլ չենք արել և ներքին թշնամու հողը, բազան չենք քանդել»:

Ուղիքը վճռականապէս փոխվեց, յերբ միջակ գյուղացիութեան հիմնական մասան չուռ յեկավ դեպի կոլտնտեսութիւնները: Մենք կապիտալիզմի վրա վճռական հարձակման անցանք ամբողջ ճակատով: Համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա մենք վերացնում ենք կուլակութիւնը՝ վորպէս դասակարգ: Կապիտալիզմի ամենախոր արմատները հանել և նշանակում այդ: Կապիտալիստական վոլնչացող տարրերը կամովին հանձնվել չեն ցանկանում, նրանք կատաղի, անաղորոշ պայքար են մղում: Այստեղից առաջ են գալիս վնասարարութիւններ ի մտումը, կուլակային տերորը, դասակարգային պայքարի սրումն իր բոլոր տեսակներով:

Միջազգային կապիտալը շատ լավ հասկանում է, վոր սոցիալիստական հարձակումը քանդում է կապիտալիստների վտրի տակի հողը: Նա լավ հասկանում է նաև այն, վոր սոցիալիստական շինարարութեան վիթխարի հաջողութիւնները ՈՍՀՄ-ում, մոտեցնում են կապիտալի կործանման ժամը: Դրա համար ել Խորհրդային իշխանութեան խաղաղ վերաներման կամ անկման հույսերն այժմ նա դեն է գցել: Այժմ նրանք առանձին համատեղութեամբ նոր պատերազմի կատաղի պատրաստութիւն են տեսնում Խորհրդային յերկրի դեմ: Առանձին ջանք և թափում այս գործում կապիտալիստական Ֆրանսիան: Ամբողջ աշխարհի առաջ այդ

բոլորը յերեւան հանեցին սոցիալիզմ տեղի ունեցած՝ «Արդյունաբերական կուսակցութեան» վնասարարների և մենչևիկների «Միութենական բյուրոյի» դատաւարութիւնները:

ՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՐՑԵՐ

1. Ինչո՞ւ վերջին ժամանակներս ուժեղացել են միջազգային բուրժուազիայի պատերազմական նախապատրաստութիւնները ԽՍՀՄ-ի դեմ:

ՆՐԱՆՑ ՄՈՏ — ՅԵՎ ՄԵՉ ՄՈՏ

Մեր հաջողութիւնները մոտեցնում են կապիտալիստական հասարակարգի կործանման ժամը: Մեր յերկրում սոցիալիստական շինարարութեան յուրաքանչյուր նոր հաջողութեամբ ավելի ու ավելի պարզ յերեւան են գալիս սոցիալիստական տնտեսութեան առաջնութիւնները: Առանձնապէս պարզորոշ յերեւում է այդ վերջին տարիներում: Վերջին տարիների ընթացքում ե՛մ մեր, ե՛ նրանց դարգացման մեջ մեծ թեկում է առաջացել: Մեզնում բեկումն արտահայտվեց մեր աճման տեմպերի արագացմամբ, արդյունաբերութեան դարգացման հաջողութեամբ, սոցիալիստական մրցման և հարվածայնութեան աճմամբ, գյուղացիութեան հիմնական մասայի շրջադարձով դեպի կոլեկտիվացումը:

Նրանց մատ քեկումն արտահայտվեց 1929 թ-վի աշնանից սկսված արդյունաբերութեան և գյուղատնտեսութեան աննախընթաց նվաճումով: Կապիտալիզմի պայմաններում տնտեսական ճգնաժամեր առաջ ել չէին լինում: Դրանք անխուսափելի յեն կապիտալիզմի պայմաններում: Նրանք ավելի ցցուն կերպով մերկացնում են կապիտալիստական տնտեսութեան բոլոր հեղացութիւնները:

Վորոշ ժամանակամիջոցներից (8, 10, 12 տարի) անց՝ կապիտալիստական շուկան լցվում է սպրանքներով, վորոնց վոչ վոչ չի դնում: Սպրանքների ոարերը մնում են պահեստներում: Այդ սպրանքների կարիքն զգացող աշխատավորներ կապիտալիստական յերկրում չաա ու շատ կան, բայց նրանք փող չունեն այդ սպրանքները գնելու համար: Ճգնաժամերն արտադրութեան կրճատում են առաջ բերում: Ձեռնարկութիւնների մի մասը վաւելում է, իսկ մի մասը վոչ լրիվ բեռնավորմամբ է աշխատում:

Դրա հետեանքը լինում է այն, վոր խոշոր իմպերիալիստներն ուժեղանում են ի հաշիվ ավելի թուլերի և հեկայական կապիտալների կենտրոնացումը փոքրաթիվ իմրի ձեռքում՝ առաջ է դնում:

Ճգնաժամերն առանձին ուժեղութեամբ հարվածում են բանվոր դասակարգին, վորովհետև դրանց հետեանքով բանվորները մասնաշահկանորեն արձակվում են ձեռնարկութիւններից: Դրանք ուժեղորեն հարվածում են նաև մանր սեփականատերերին, նրանց մասնաշահկան հարվածում պատճառելով: Այսպիսով, աշխատավորները մասսան հասնում է ծայրահեղ աղբատութեան դուռը, չնայած այն բանին, վոր ապրանք նույնիսկ չարագանց շատ է արտադրված:

Այն ճգնաժամը, վորով բռնված է այժմ կապիտալիստական տնտե-

սուբյեկտներ, իր չափերով և տեղականություններ անհատներին և: Նա օգտվեց կապիտալիստական ամենազոր յերկրում՝ Հյուսիսային Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում: Այստեղից նա անցավ կապիտալիստական ամբողջ աշխարհը:

Նա կրում է անհատներին սուր և տեղական բնույթ, վորովհետև ծավալվում է կապիտալիստական սխառնմի աշխարհում և ընդհանուր ճգնաժամի պայմաններում, վորի մասին վերևում խոսվեց:

Միջնադարի իմաստությունը վերջին տարիների ընթացքում աճում է անհատներին արագ տեղափոխվել, կապիտալիստական յերկրներում ճգնաժամի արտադրություն խիստ կրճատում առաջ բերեց: Մինչև 1930 թ. ընթացքում մեր արդյունաբերությունը 25 տոկոս աճում ավելաց, կապիտալիստական բոլոր յերկրներում նույն տարվա ընթացքում արտադրությունը վո՛չ միայն չաճեց, այլև կրճատվեց: ՀԱՄՆ-ում (Հյուսիսային Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ) կրճատում տեղի ունեցավ 32 տոկոսով: Իսկ նախորդ հինգ տարիների ընթացքում արտադրությունն աճել էր ընդամենը 30 տոկոսով: Արտադրության աշխարհում, վոր ձեռք էր բերվել ՀԱՄՆ-ում հինգ տարվա ընթացքում ճգնաժամի մի տարվա ընթացքում կլանեց:

Գերմանիայում աշխարհում (1930 թ.) արտադրությունը կրճատվեց 28 տոկոսով, Անգլիայում՝ 19 տոկոսով, Լեհաստանում՝ 25 տոկոսով, Ֆրանսիայում (ուր ճգնաժամի աշխարհի յերկրներից ուշ է վրա հասնում)՝ կրճատվեց արդեն 7 տոկոսով:

Ներկայումս արտադրության կրճատումը ճգնաժամի խորացման կապակցությամբ ե՛լ ավելի յե մեծացել և կարևորագույն յերկրներում 30—40 տոկոս է կազմում:

Արտադրության աշխարհի կրճատումը գործադրության հսկայական աճում է առաջ բերում: ԽՍՀՄ-ի մեջ 1930 թվի աշնանից ալևս գործադրություն չկա: Վերջին տարի նվաճում է աշխարհում: Այդ նվաճումը հնարավոր դարձավ միայն խորհրդային կարգերում, վորովհետև կապիտալիստական յերկրներում գործադրությունը միշտ գոյություն ունի: Իսկ ճգնաժամը գործադրության հսկայական ավելացում առաջ բերեց: Կապիտալիստական յերկրներում 1930 թվի սկզբին արդեն 17 միլիոն գործազուրկներ կային: Յեթե հաշվելու լինենք նաև գործազուրկների ընտանիքներին, ապա աշխարհում նշանակում է, վոր սովին, չքավորության են մատնված վո՛չ պակաս, քան 60 միլիոն հոգի: 1930 թվին գործազուրկությունն ե՛լ ավելի աճեց: ՀԱՄՆ-ի գործազուրկների թիվն աճելով մի տարում 5 միլիոնից մինչև 9 միլիոն հոգու հասավ, իսկ ամբողջ աշխարհում՝ 17 միլիոնից մինչև 35 միլիոն, այսինքն՝ կրկնակի: Այժմ արդեն վո՛չ քե 60 միլիոն, այլ 120 միլիոն հոգի սովի և չքավորության են մատնված: Այս թվի մեջ չի մտնում գյուղերի գործազուրկների թիվը: Լեհաստանում, որինակ՝ բոլոր գյուղատնտեսական բանվորներն 40 տոկոսը գործազուրկ են, Հունգարիայում և Իսպանիայում՝ 50 տոկոսը: Վերջապես տասնյակ միլիոնավոր մարդիկ սովի յեն մատնված գաղութային յերկրներում (Չինաստան, Հնդկաստան և այլն):

Չինաստանում սովյալներ կային (միլիոններով):

1927 թվին 9

1928 » 37

1929 » 54

Իսկ այժմ Չինաստանում դարձ ավրովինցիաներ, ուր սովի յեն մատնված հնդկական և ավելի միլիոն մարդիկ:

Հնդկաստանում վերջին 25 տարվա ընթացքում սովից մահացել է 80 միլիոն մարդ, այսինքն՝ Ֆրանսիայի բնակչությանից յերկու անգամ ավելի:

ԽՍՀՄ-ի մեջ գործադրության լիկվիդացիայի հետ միասին տալիս-տարի բարձրանում է բանվորների աշխատավարձը: Արդյունաբերության մեջ միջին որակարձը մեղմում համասար եր՝

1928 թվին 2 ո. 83 կոպ.

1929 » 3 ո. 10 »

1930 » 3 ո. 45 »

1928 թվի մինչև 1930 թվին աշխատավարձը մեղմում ավելացել է 21,9 տոկոսով: 1931 թվի ընթացքում պիտի ավելանա ելի 6,7 տոկոսով: Իսկ բանվոր դասակարգի նյութական դրության բարելավումն ե՛լ աւելի յե առաջ գնացել, քանի վոր, լացի աշխատավարձի բարձրացումից, մեղմում արագությունը աճում են բանվորների սոցիալական ապահովության, բնակարանային շինարարության, բանվորների կուլտուրական սպասարկման և այլ ծախսերը: Բացի այդ, մեղմում հասնում ամբողջովին 1931 թվին ավարտվում է արդյունաբերության մեջ 7-ժամյա բանվորական օրվան անցնելը, մի բան, վոր չկա կապիտալիստական վո՛չ մի յերկրում: Կոլտնտեսություն մտած գյուղացիների յեկամուտները միայն մեկ տարվա — 1930 թվի ընթացքում ավելացել են վո՛չ պակաս, քան մեկ և կես անգամ: Իսկ ի՞նչ է տեղի ունենում արտասահմանում:

Գերմանիայում և Անգլիայում աշխատավարձը վերջին տարվա ընթացքում ընկավ 20 տոկոսով, Լեհաստանում՝ 30 տոկոսով, Ճապոնիայում՝ 4 տոկոսով: Նա այժմ նախադրություն մակարդակից 11 տոկոսով ցածր է: Կապիտալիստները ցանկանում են հաղթանակել ճգնաժամը՝ բանվորի վրա ե՛լ ավելի ճնշում գործ դնելով: Գերմանիայի ժամը՝ բանվորի խոշորագույն կապիտալիստներից մեկը (Չելսերբերգը) քարածխային խոշորագույն կապիտալիստներից մեկը (Չելսերբերգը) հայտարարեց. «Գերմանական ժողովուրդը պետք է սովորի ավելի աշխատել և պակաս ուտել»: Իտալական Փաշիստների ղեկավար Մուսոլինին հայտարարում է. «Իտալական ժողովուրդի բախտավորությունն է, վոր նա չի սովորել ուրվա մեջ մի քանի անգամ ուտել: Նրա կենսական մակարդակը համեմատ է, դրա համար նա կարիքից և սովից պակաս է տուժում»:

Այսպիսով, իրենք՝ կապիտալիստական աշխարհի ղեկավարները պետք է խոստովանեն, վոր կապիտալիստական կարգերն աշխատավարձերի մասսաներին սովի և չքավորության են մատնում: ԽՍՀՄ իրադրությունն է հետևյալ լոգունը. «Չաշխատող թո՛ղ չուտի»: Կապիտալիստներն և հետևյալ լոգունը. «Չաշխատող թո՛ղ չուտի»: Աշխատողը թո՛ղ չուտի, աշխատավորը թո՛ղ սոված սատի»:

Այն ժամանակ, յերբ կապիտալիստական յերկրներում հարյուրավոր միլիոն աշխատավորներ սովի յեն մատնված, պահեստներն այստեղ տրաքում են ապրանքից, կապիտալիստները չգիտեն՝ վո՛րտեղ պահեն

այդ ապրանքները: Ճշմարտամի ժամանադ հասարակ կերպով վոչնչացնում են ապրանքների հսկայական մասաները, միայն թե պահեն գներն ընկներուց: Այսպես, այժմյան ճշմարտամի ժամանակ մի քանի յերկրներում հացի սպեկուլյանտները ցորեն են վառում չոգեմեքենաներում, այլ անդերում ծովն են նետում սուրճի, բրնձի ամբողջ սարեր: Բրադիխայում ծովը գցեցին մինչև 2 միլիոն պարկ սուրճ, Հնդկաստանում, Ճապոնում, Ֆեյլոնում չհավաքված են թողնում թեյի բերքի 12 տոկոսը և վոչնչացնում են թեյի չհասունացած թփերի մի մասը: Ֆեյլոնում, Ճապոնում և այլ շրջաններում մի ամբողջ ամիս կառուցվել է հավաքեցին: Կուբայում վոչնչացնում են շաքարի պաշարները: Հարավային Աֆրիկայում չեն հանում կարտոֆիլը, Կալիֆորնիայում վոչնչացվեց դեղձի բերքի կեսը և այլն: Գերմանիայում 1930 թվին մեծ քանակությամբ հաճար թունավորվեց թունավոր ներկով:

Մինչդեռ իՍՄՄ-ն մտահոգված է ցանքի տարածությունների ընդլայնմամբ, բերքավորության բարձրացմամբ, գյուղատնտեսության վնասատուների դեմ պայքարելով, — կապիտալիստական յերկրներում կառավարությունները մտահոգված են ցանքերի տարածությունների կրճատմամբ: Նրանց հույսը վատ բերքի վրա չէ, վորովհետև վաստակների դեպքում դները կբարձրանան: Ամերիկյան մի պետական գործիչ (Ս. Կրեյսը) վերջերս հանդես յեկավ աշապխտի հայտարարությամբ.

«Մենք ներկայումս ամերիկյան ֆերմերներին կարող ենք յերկու յեղք տալարել: Առաջին յեղքը՝ կրճատել ցանքերը 25 տոկոսով, այսինքն՝ բերքը կրճատել 200 հազար բուշելով: Ետո շրջանների ֆերմերների մեծամասնության համար մահվան դատախիտ է այդ: Յերկրորդ յեղքը՝ հույս դնել յերաչտի, հեղեղումների, ամեն տեսակ համաճարակների և վնասատուների, ինչպես՝ մորեխի, յերկարաբերթ-բղեղի և ճիւղունների վրա, վորոնք կոզենն գյուղատնտեսությանը փորձանքից դուրս դալու»:

Բամբակի արտադրության խոշորագույն յերկրներ հանդիսանում են ՀԱՄՆ և Յեգիպտոսը: Այս յերկու յերկրներումն էլ կառավարությունները մտահոգված են բամբակադործության «փրկվածք»՝ բամբակի ցանքերի տարածությունները կրճատելու միջոցով: Այդ յերկրներում պետական կարևորագույն հարց» է համարվում այդ:

1931 թվի գարնանն Ամերիկայի բոլոր շրջանները կառավարական պաշտոնյաներ եյին շրջում, տաք ճառեր եյին արտասանում, թե անհրաժեշտ է բամբակի ցանքերի տարածությունը կրճատել 30 տոկոսով: Այսպես են նրանք անցկացնում իրենց ցանքի կամպանիան: Ամերիկյան քանկերը հայտարարեցին, վոր նրանք վարկ կտան միայն այն ֆերմերներին (ամերիկյան գյուղացիներին), վորոնք պարտավորագիր կներկայացնեն բամբակի ցանքի տարածությունները 30 տոկոսով կրճատելու մասին:

«Ավելի հասարակ ձևով» վարվեց յեգիպտական կառավարությունը: 1931 թվին հրապարակվեց Թուադ Թագավորի հրամանը, վորով ֆեյլաճները (յեգիպտական գյուղացիները) պարտավորվում եյին կըրճատել բամբակի բարձր տեսակների ցանքի տարածությունը 40 տոկոսով, յերեք տարի ժամանակամիջոցով: Այս հրամանի խախտումը պատժվում է քանտորգելությամբ և բերքի գրավմամբ (առանց վորեն վճարի):

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՍԻՍՏԵՄԻ ՍՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Այժմյան արդյունաբերական և գյուղատնտեսական ճշմարտամով տալիք զայտուն կերպով արտահայտվում է տնտեսության կապիտալիստական սխեմի սնանկությունը:

Կապիտալիստական յերկրներում ներկայումս 35 միլիոն գործադուրկ կա: Ինչո՞ւ նրանց աշխատանք չեն տալիս: Թերևս ֆարքիկներ և գործարաններ չկան, վոր նրանք աշխատեն: Վո՞չ, ինդիլին այդ չէ: Կապիտալիզմի սրայմաններում ֆարքիկները և գործարանները լրիվ բռնվածությունում չեն աշխատում նույնիսկ ծաղկման ժամանակաշրջանում: Իսկ այժմ շատ ձեռնարկություններ անգործությունում են մատնված, չափերն էլ վո՞չ լրիվ չարաթ են աշխատում:

Որինակ՝ պողպատածուլական արդյունաբերությունն Ամերիկայում աշխատում է իր արտադրական կարողություն 35 տոկոսի չափով, այսինքն՝ արտադրում է այն քանակի մի յերրորդը, վոր կարող եր նա արտադրել: Թերևս մթերքներ չկան այդ 35 միլիոն բանվորներին կերակրելու համար այն ժամանակ, յերբ նրանք սկսեն աշխատել: Բայց մենք արդեն վերևում ցույց տվինք, թե ինչպես գիշատիչ կերպով վոչնչացվում են սպառման կապիտալիստական մթերքները, վորպեսզի դները չիշեն: Յե՛վ այդ արվում է վո՞չ միայն այժմ, այդ առաջ էլ եյին տնտեսում:

1920 թվին Անգլիայում արհեստականորեն կրճատվեց ծովային տառեխի վորսը, հենց այն ձմեռը, յերբ չբավորություն ուժեղ գործադրկություն պատճառով պետք է ծանր ժամանակ անցկացնել: Յարմուտում (Մեդլեյ) ձկնորսական նավերին արգելված եր ծով դուրս գալ չարաթի վորոշ ուրերին, իսկ այն ուրերում, յերբ նրանք դուրս եյին գալիս ծովային տառեխի վորսի, նրանց ձկնորսությամբ դադարվելու համար ժամերի վորոշ թիվ եր թույլատրվում:

1920 թվին հազարավոր գալստ կաթ թափվեց հառվային Իլինոյսի դետակներն ու վտակները: Այս նույն տարվա վերջին Պատմակ դետը (Վաշինգտոնից ներքև) հեղեղվեց ձմերուկներով, վորովհետև դետն եյին նետել մի ամբողջ դնացք ձմերուկ, վորպեսզի չթողնեն, վոր գները 25 ցենտից իջնի: 1921 թվի հոկտեմբերին միլիոն արևմտյան նահանգներում ճանադարհների կողքերին կախված եյին պլակատներ, վորոնցով առաջարկվում եր ֆերմերներին քարածխի փոխարեն տարեկանը գործածել վորպիս վտակը: Յուրաքանչյուր մի քանի տարին մեկ կարտոֆիլի բերքի խոշոր մասը Մենսյում չի հանվում, վոր նեխի հողի մեջ:

Թերևս կապիտալիստները նյութական միջոցներ չունեն այնքան բանվորներ վարձելու, վորքան այժմ գործադուրկ են մնում: Վո՞չ, նրանք առատ միջոցներ ունեն: Բանն ինչո՞ւմն է ուրեմն: Ինչո՞ւ ֆարքիկների և գործարանների մեծ մասը և նրանց սարքավորումը մնում է անգործ, պահեստները տրաքում են ապրանքից, իսկ միլիոնավոր մար-

դիկ մատնված են սովամահութեան, առանց աշխատանքի: Դրանք արտադրութեան կապիտալիստական յեղանակն են: Պատճառն այն է, վոր կապիտալիստական հասարակարդ գոյութիւնն ունի: Կապիտալիզմի յերկրներում Փարբիկներն ու գործարանները պատկանում են կապիտալիստներին զատակարգին, և դրանք գործի յին դեպքում վոր՛չ թե ապրանքներն արտադրութիւնն ալիւացնելու համար, այլ իրենց չափութեանն ալիւացնելու համար: Յեւ վորքան ալիւի յե դարգանում արտադրութեան կապիտալիստական յեղանակը, այնքան ալիւի խիստ կերպով են յերեւան դալիս կապիտալիզմի հակասութիւնները, վորոնց չնորհիւ առաջ են դալիս ճգնաժամեր, պատերազմներ, լայն մասսաների քայքայում, միլիոնավոր աշխատավորների գործադրկութիւնն ու սովամահութիւնն:

Շահույթի հետեւից ընկնելը — ահա՛ թե ինչն է դրդում կապիտալիստներին նոր գործարաններ և Փարբիկներ հիմնել, արտադրութիւնն ընդարձակել, կատարելագործված մեքենաներ մտցնել, ախիւիկան բարելաւել և այլն:

Կապիտալիզմը խոշոր արտադրութիւնն առաջ բերելով, գրանուկ հենց առաջ է բերում նաև բանվորների միատեղ կոլեկտիւ աշխատանք, հանրայնացնում է արտադրութիւնը:

Սակայն հասարակական աշխատանքի արդիւնքը յուրացնում է առանձին կապիտալիստը, այդ նրա սեփականութիւնն է հանդիսանում: Աշխատանքը կապիտալիզմի պայմաններում արդեն կոլեկտիւ, հասարակական է հանդիսանում, բայց աշխատանքի արդիւնքը յուրացնում է առանձին կապիտալիստը: Կապիտալիստական հասարակարդի հիմնական հակասութիւնն է այդ:

Յուրաքանչյուր առանձին կապիտալիստական Փարբիկում արտադրութիւնը տարվում է կապիտալիստի մշակած պլանով: Բայց ամբողջ ժողովրդատնտեսութեան մեջ ընդհանուր առմամբ իշխում է անպլանայնութիւնը (կամ այլ կերպ ասած — արտադրութեան անարխիան), մրցութեան պայքարը: Ժամանակի ընթացքում առաջ են գալիս կապիտալիստների միութիւններ՝ ըստ արտադրութեան առանձին ճյուղերի: Այդ վորպես թե արտադրութեան կազմակերպութեան մեջ տվյալ ճյուղի ներսում վորոշ պլանաչափութիւնն է առաջ բերում, բայց դրա փոխարեն ե՛լ ալիւի մեծ մրցութիւն, ե՛լ ալիւի սուր պայքար և դարգանում կապիտալիստների այդ միութիւններն միջև, արդիւնաբերութեան ամբողջ ճյուղերի միջև, կապիտալիստական առանձին յերկրների միջև:

Սակայն կապիտալիստական խոշոր միավորութիւնների ներսումն էլ չարունակվում է ալիւքարն այն մասի համար, վոր յուրաքանչյուր առանձին մասնակից պետք է ստանա ընդհանուր շահույթը բաժանելիս:

Մրցութիւնը հարկադրում է կապիտալիստին կատարելագործված մեքենաներ մտցնել, իսկ այդ՝ արտադրութեան մեջ զբաղված բանվորների մի մասի վտարում և առաջ բերում: Առաջ և դալիս և աճում է աշխատանքի պահեստի բանակը, գործադուրկների բանակը:

Մյուս կողմից՝ աշխատավոր մասսաների գոյութեան աղքատիկ պայմանները նրանց զնոդունակութեան կրճատում են առաջ բերում: Կապիտալիզմի խորը հակասութիւններն առանձին սրութեամբ և ալիւքարն

բաղխութեամբ յերեւան են դալիս ճգնաժամերի ժամանակ: Ճգնաժամը՝ կապիտալիստական տնտեսութեան դիւին պատահաբար յեկած զժբախտութիւնն է: Նա արտադրութեան կապիտալիստական ձևի անխուսափելի հետեւանքն է:

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՅԵՐԿՈՒ ՍԻՍՏԵՄՆԵՐԸ

Կապիտալիզմի յերկրներում ներկայումս և՛ արդիւնաբերութիւնը, և՛ գոյուղատնտեսութիւնը ճգնաժամային ու անկման վիճակի մեջ են: Իսկ մեղնում տնտեսութեան բոլոր ճյուղերում վերելք ու աճում է տեղի ունենում:

Կապիտալիզմի յերկրներում գործադրկութիւնը հսկայական չափերով աճում է և աշխատավոր մասսաների կյանքի պայմաններն ալիւի ու ալիւի վատթարանում են: Մեղնում գործադրկութիւնը վերացված է, և աշխատավորների կյանքի պայմաններն արագութեամբ և անընդհատ բարելաւվում են:

Կապիտալիզմի յերկրներում սրվում են կապիտալիզմի բոլոր հակասութիւնները, աճում է հեղափոխական վերելքը: Մեղնում ամբողջովում է յերկրի ներքին դրութիւնը, աշխատավոր մասսաները համախմբվում են պրոլետարիատի և նրա կուսակցութեան շուրջը:

Ինչո՞ւ են բացատրվում այս փաստերը: Ինչո՞ւ մեղնում վերելք ու դարգացում, իսկ նրանցում՝ անկում ու նեխում է տեղի ունենում: Չե՞ր դարգացում հսկայական կապիտալներ ունեն, իսկ մե՛ր կապիտալներն վոր նրանք հսկայական կապիտալներ ունեն, իսկ մե՛ր անբաւարար են: Չե՞ր վոր նրանք առաջավոր տեխնիկա ունեն, իսկ մե՛ր տեխնիկան դեռ հետամնաց է, թեպետև մենք արդեն մեծ հաջողութիւններ ունենք այդ հետամնացութեան հաղթահարման գործում: Չե՞ր վոր նրանք բնակչութեան կուլտուրական ալիւի բարձր մակարդակ ունեն, քան մենք, թեպետև մենք արդեն շատ բան ենք արել մեր կուլտուրական հետամնացութիւնը հաղթահարելու համար: Չե՞ր վոր նրանք ունեն մեծ, բաղմաթիւ տարիներով կուտակված կառավարման փորձ, իսկ մենք յերիտասարդ պետութիւն ենք, վոր ընդամենը 14 տարի յե, ինչ գոյութիւն ունի:

Գաղտնիքն այն է, վոր մեղնում և նրանց մոտ տնտեսութեան տարբեր սխառմներ են իշխում: Տնտեսութեան նրանց սխառմն իր լիակատար սնանկութիւնն է յերեւան բերում: Մեր տնտեսական սխառմը հսկայական առաւելութիւնն է յերեւան բերում կապիտալիզմի հանդեպ:

Մեղնում իշխանութեան գլուխն է անցել բանվոր դասակարգը: Նրանց մոտ իշխանութեան գլուխն են անցել կապիտալիստները: Մեղնում արտադրութեան գործիքներն ու միջոցները (հողը, Փարբիկները, գործարանները և այլն) պատկանում են պրոլետարիական պետութեան: Նրանց մոտ դրանք պատկանում են շահագործողներին: Մենք արտադրութիւնը դարգացնում ենք վոր՛չ մրցութեան հիման վրա և վոր՛չ ել շահույթների հետեւից ընկնելով: Արտադրութիւնը մեղնում դարգանում է ալիւքարն և նպատակ ունի մասսաների նյութական ու կուլտուրական մակարդակը բարձրացնել, բանցում արտադրութիւնն ունի մի նպատակ՝ կապիտալիստների և իրենց իշխողին չափով ապահովել: Տնտեսութեան մեր սխառմն ապրանքային բոլոր ժողովրդական յեկամուտի բաշխումը կատարվում է մեր փայլաւոր բանվորների ու

11-2705799



դյուցադրանքներն նյութական վիճակի մշտական բարձրացումը և ընդ-
լայնվել սոցիալիստական արտադրությունը քաղաքում և դյուցադրում :
Նրանց մոտ ժողովրդական յեկամուտի բաշխման այնպիսի ուղղություն
և արվում, վոր կապիտալիստի ձեռքը կարելու չափ չափ ընկնի այդ
յեկամուտից : Մեղնում մասսաների նյութական դրություն մշտական
բարելավումը վերացնում և ճգնաժամերի հնարավորությունը և արդեն
գործադրվելու լիկվիդացիա առաջ բերեց : Նրանց մոտ արտադրու-
թյան արագ աճումը դեմ է առնում աշխատավորների միլիոնավոր
մասսաների աղքատության, նրանց կյանքի պայմանների հարաճուն
վատթարացման : Այստեղից անխուսափելի յեն դերարտադրության
ճգնաժամերը, գործադրության աճումը և այլն : Մեղնում բանվոր
դասակարգը յերկրի տերն է : Նա աշխատում և վո՛չ թե կապիտալիստ-
ների, այլ իր համար : Նրանց մոտ բանվոր դասակարգը շահագործվող
է, աշխատում է վո՛չ թե իր, այլ կապիտալիստների համար :

1921 թվի մայիսին Լենինն ասում էր .

«Այժմ մեր գլխավոր աղբյուրությունը միջազգային հեղափոխու-
թյան վրա մենք ցույց ենք տալիս մեր անտեսական քաղաքականու-
թյամբ : Բոլորը խորհրդային ուղևորական հանրապետության վրա յեն
նայում—բոլոր աշխատավորները, աշխարհի բոլոր յերկրներում, ա-
ռանց վորեն բաղադրության և առանց վորեն չափազանցության : Այդ
բանին հասել ենք մենք : Կապիտալիստները լուր, վոչինչ թաղցնել չեն
կարող, նրանք այդ պատճառով ամենից ամելի վորում են մեր անտե-
սական սխալները և մեր թուլությունը : Այս առկարելն է փոխադրված
պայքարը համաշխարհային մասշտաբով : Լուծենք այս խնդիրը— և
այն ժամանակ մենք խաղը կտանենք միջազգային մասշտաբով՝ հաս-
տատապես ու վերջնականապես» :

Կուսակցությունը հաջողությամբ կատարում է լենինյան այս
խնդիրը : Մեր հաջողությունները թաղցնելը միջազգային բուրժուա-
ղիային չի հաջողվում : Մեր անտեսական հաջողությունները միջազ-
գային պրոլետարիատին սոփոքեցնում են աղքատությունից, գործա-
դրվությունից և ճգնաժամերից մեր ուղիններով, պրոլետարիատի դեկ-
տատուրա հաստատելու ուղիններով, յեւք փնտռել :

ՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՐՅԵՐ

1. Ինչպե՞ս է փորձում միջազգային բուրժուազիան դուրս գալ
նգնաժամից :
2. Ի՞նչ է անտեսական նգնաժամը և վորո՞նք են այժմյան նգնա-
ժամի առանձնահատկությունները :
3. Տնտեսության խորհրդային սխալման ի՞նչ առաջնություններ
ունի կապիտալիստականի հանդեպ :

ՆՈՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ՅԵՐԿՐԻ ԴԵՄ

Մենք վերենում խոսեցինք այն մասին, թե արտադրության ի՞նչ-
պիսի կրճատում առաջ բերեց արդյունաբերական ճգնաժամը կապիտա-
լիզմի յերկրներում : Սակայն արդյունաբերության ճյուղերից մեկը

ճգնաժամը չէր չափեց : Այդ ճյուղը ծաղկում է նաև ճգնաժամի տարի-
ներում : Ռադնական արդյունաբերությունն է այդ : Ամենաշահալետ
ձեռնարկությունը Յեկրուայում ներկայումս ուղղական արդյունաբե-
րություն Փրանսական Ենեյեր-Կրեկո Փերման է : Լեհաստանում,
վորը չափ ուժեղ կերպով է բռնված ճգնաժամով, ուղղական գործա-
րանքների թիվը վերջին տարիներում աճելով՝ 18-ից 32-ի հասավ :

Չեխո-Սլովակիայում Եկոդի (վոր սերտ կապված է Ենեյեր-Կրե-
կո Փերմայի հետ) գործարանների բանվորների թիվը 1927 թ. 20 հա-
զարից աճելով հասավ 1930 թ. մինչև 44 հազարի : Ուժեղ կերպով ա-
ճում են ուղղական բյուջեները բոլոր կապիտալիստական յերկրներում :
Ուժեղանում և նորոգվում է ուղղական նախատորմը և այլն : Առանձին
յետանդով ուղղական նախապատրաստություն է տեսնվում խՍՀՄ հա-
րեան յերկրներում՝ Լեհաստանում, Ռումինիայում, Ֆինլանդիայում :
Նրանց նախապատրաստման ուղղություն է տալիս կապիտալիստական
Փրանսիան : Մոսկվայում «Արդյունաբերական կուսակցության» դատա-
վարությունը (1930 թ. դեկտեմբերին) ցույց տվեց, վոր նոր ինտեր-
վենցիա և պատերազմ խՍՀՄ դեմ՝ նախապատրաստում էր Փրանսա-
կան գլխավոր շտաբը դեռ 1930 կամ 1931 թվին : Ընդդեմ խՍՀՄ պա-
տերազմ նախապատրաստելուն են նվիրված կապիտալիստական կառա-
վարությունների միջև տեղի ունեցող դանադան խորհրդակցություննե-
րը, դանադան տեսակի ազդարարին կոնֆերենցիաները և այլն : Մի-
ջազգային բուրժուազիան լավ է հաշվի առնում, վոր տարեց տարի ա-
վելի յե ամբողջովում խՍՀՄ հզորությունը : խՍՀՄ դեմ կռվելով՝ նա
միաժամանակ ձգտում է վիժեցնել խՍՀՄ սոցիալիստական շինարա-
րությունը և հետաձգել ամբողջ աշխարհում վերահաս պրոլետարական
հեղափոխությունը :

Բայց մեր դեմ պատերազմ սկսելն այնքան էլ հեշտ գործ չէ :
1914—1918 թ. թ. պատերազմից հետո, վորի մասին հիշողությունները
դեռ ուժեղ են աշխատավոր մասսաների մեջ, նրանց դեմ նոր պատերազմ
մղելը դժվար գործ է : Առավել ևս դժվար է նրանց մղել դեպի պատե-
րազմ՝ Խորհուրդների յերկրի դեմ, վորին համակրում են արտասահ-
մանյան աշխատավորների լայն մասսաները : Վաղուց արդեն բանվոր
դասակարգի պայքարն իմպերիալիստների դեմ՝ միջազգային բնույթ է
ստացել : Պրոլետարական պայքարի միջազգային բնույթն արտահայտ-
ված է մեր մարտական լոզունգի մեջ՝ «Պրոլետարներ՝ բոլոր յերկրների,
միացե՛ք» : Արտասահմանում բանվորների լայն մասսաները խՍՀՄ վրա
նայում են վորպես իրենց սոցիալիստական հայրենիքի վրա :

Բոլորին հայտնի յե նույնպես, վոր խՍՀՄ չի ցանկանում պատե-
րազմել, խաղաղության քաղաքականություն է վարում :

Դրա համար էլ վերջին տարիների ընթացքում միջազգային բուր-
ժուազիան հստակ ուղղություն է դարձնում այն բանի վրա, վոր
մասսաների դիտակցությունը նախապատրաստի խՍՀՄ դեմ պատե-
րազմելու անհրաժեշտությունը : Դրա միջոցներից մեկը հանդիսանում
է աշխատավորների նվազ դիտակից մասսաների կրոնական դժաց-
մունքների սպեկուլյացիան : Բուրժուազիան հեքիաթ է հնարել կրոնա-
կան «հալածանքների» մասին խՍՀՄ մեջ : խՍՀՄ աշխատավոր մասսա-
ների կրոնականության անկումը տեղի յե ունենում վո՛չ կրոնական

«Հալածանքներ» պատճառով: Այդ անկումը տեղի յե ունենում այն հասարակ պատճառով, վոր աճում ե մասսաների քաղաքական գիտակցութիւնը: Աճում ե նրանց կուլտուրական մակարդակը: Մեր յերկրի նույնիսկ առավել նվազ գիտակից բանվորներն ու գյուղացիներն ավելի ու ավելի յեն համոզվում, վոր կրօնը անբերական թույն ե: Այս թույնը շատ ձեռնտու յե կապիտալիստներին: Հանդերձալ աշխարհի յերսնութիւնների խոստումները հեռացնում են մասսաների ուշադրութիւնը շահագործողներէ դեմ պայքարելուց: ԽՍՀՄ աշխատավոր մասսաներն ավելի ու ավելի յեն համոզվում, վոր յուրաքանչյուր կրօն կապիտալիզմի ամենալստահելի սրտովարն ե (ОПЛОТ): Դրա համար ել նրանք իրենց հարարերութիւնները խղում են նրա հետ: Դրա համար ել աճում են մարտնչող անասովածների շարքերը մեր յերկրում:

Իսկ բուրժուազիան աշխատում ե արտասահմանյան աշխատավորներէջ թաղցնել ԽՍՀՄ մեջ անասովածութիւն (աթեյիզմի) աճման իսկական պատճառը: Նա փորձում ե համոզանել աշխատավորներէ անգիտակից մասսաներին, վոր դրա պատճառը կրօնական հալածանքներն են: Նա «խաչակրաց արշավանքի» քարոզ ե սկսել ԽՍՀՄ դեմ:

Առանձին յեռանդով այս «խաչակրաց արշավանքը» քարոզում եր կապիտալիստների համաարիմ ծառան, կաթոլիկ յեկեղեցու գլուխը՝ Պիոս XI պապը: Բոլոր ուժերով նրանց պաշտպանում եյին այս գործում ուրիշ դավանանքների տերտերները: Սակայն «խաչակրաց արշավանքը» թեպէտե մեծ աղմուկ հանեց, բայց բուրժուազիայի ցանկացած արդյունքը չտվեց: Աշխարհի մեջ առաջին բանվորական պետութիւնն դեմ դժվար ե պատերազմի շարժել նույնիսկ համատացյալ մարդկանց՝ ի պաշտպանութիւն տեր աստծու:

«Խաչակրաց արշավանքի» գործում անհաջողութիւն կրելով, միջադպիսն բուրժուազիան սկսեց ավելի «հաջող» լողունդներ փնտռել ԽՍՀՄ դեմ պատերազմ նախապատրաստելու համար:

Ապրանքների վաճառահանման ճգնաժամի չափազանց սուր պայմաններում միջադպիսն բուրժուազիան ուժեղ կամպանիա յե տանում «խորհրդային տեմպլինգի» մասին:

Ի՞նչ բան ե դեմպլինգը: Դեմպլինգը—արտաքին շուկաներում «դեն դեցելու գներով», այսինքն շատ ցածր, արտադրութիւն ծախքերը չծածկող գներով վաճառքն ե: Դեմպլինգը յայն չափերով կիրառում են կապիտալիստական բոլոր յերկրները: Այդ հնարավոր ե միայն այն պատճառով, վոր յերկրի ներսում շատ բարձր գներ գոյութիւն ունեն, վորոնք ավելցուկով ծածկում են դեմպլինգի պատճառած վնասները: Ի՞նչ ոգուտ ունի սուրանքի տերն իր ապրանքն ինքնարժեքից ավելի եժան ծախելու մեջ: Դրա ոգուտն այն ե, վոր դրանով հարվածվում, քայքայվում ե մրցակիցը, չուկայում լիակատար անորենը ինքն ե մնում (այսինքն մոնոպոլիստ ե դառնում): Մրցակիցներին խորտակելուց հետո կարելի յե վաշխով (ЛИХВА) վերադարձնել դեմպլինգի պատճառած բոլոր վնասները:

Ինչո՞ւ միջադպիսն բուրժուազիան բաց ե թողել «խորհրդային դեմպլինգի» հեքիաթը: Դրանով նա փորձում ե բացատրել ճգնաժամի պատճառները: Ապրանքները պահեստներում քնած են մնում, ե արտադրութիւնը կապիտալիստական յերկրներում կրճատվում ե, վորով-

հետե իբր թե ԽՍՀՄ «հարկադիր» աշխատանքի միջոցով արտադրած ապրանքներն արտասահմանում ծախում ե «դեն դեցելու գներով»:

Սակայն հայտնի յե, վոր ԽՍՀՄ, որինակ, վո՛չ միայն չի ծախում, այլ ինքն արտասահմանում գնում ե տրակտորներ, ավտոմոբիլներ, դադեյահներ, ֆարրիկ-գործարանային սարքավորում: Սակայն արդյունաբերութիւն այս ճյուղերում ճգնաժամը պակաս ուժեղ չե, քան մյուս ճյուղում:

Ցարական Ռուսաստանի ամբողջ եքսպորտը (արտահանութիւնը) համաշխարհային եքսպորտում 1913 թիւին կազմում եր ընդամենը 3,5 տոկ.: Մենք դեռ այդ թիւին չենք հասել: 1930 թ. մեր եքսպորտը կազմում եր ընդամենը միայն 1,9 տոկ.: Մենք արտահանել ենք յերկու անմում եր ընդամենը միայն 1,9 տոկ.: Մենք արտահանում եր ցարական Ռուսաստանը: Այս թիւը դեմ պակաս, քան արտահանում եր ցարական Ռուսաստանը: Այս թիւը համաշխարհային առևտրի մեջ այնքան փոքր ե, վոր վո՛չ մի լուրջ աղդեցութիւն չի կարող ունենալ համաշխարհային տնտեսութիւն վրա: Յեմ արտասահման ապրանք արտահանելու մեր նախադիներն այլ են, քան կապիտալիստական յերկրներում:

Մենք արտասահման արտահանում ենք ցորեն, նավթ, անտառանյութ ե այլ ապրանքներ, վորպեսզի գները տրակտորներ, սարքավորում մեր ֆարրիկաների ե գործարանների համար: Պարզ ե, վոր մենք չենք շահագործված այն բանով, վոր մեր ապրանքներն արտասահմանում «դեն դեցելու գներով» ծախենք: «Խորհրդային դեմպլինգի» հետե կապիտալիստական յերկրները բուրժուազիային պետք են, վորպեսզի ստեն կապիտալիստական յերկրների քայքայվող գյուղացիներին: «Ձեր քայքայման պատական յերկրների քայքայվող գյուղացիներին»: «Ձեր քայքայման պատական յերկրների գյուղացիական մասսաների քայքայման պատճառը դառնում ե տնտեսութիւն ըուն կապիտալիստական սխտեմի մեջ:

«Խորհրդային դեմպլինգի» դեմ տարվող աղիտացիայի հետ շարունակ կապված ե ԽՍՀՄ մեջ «հարկադիր» աշխատանքի մասին տարվող կամպանիան:

ԽՍՀՄ մեջ գործադրկութիւնը վերացված ե, մինչդեռ կապիտալիստական բոլոր յերկրներում նա կատաղի կերպով աճում ե: Թաղցնել այս փաստը հնարավոր չե: Իսկ այդ հսկայական համակրանք ե առաջ բերում ամբողջ աշխարհի աշխատավորներէ կողմից դեպի ԽՍՀՄ: Դրա համար ել բուրժուազիան կամպանիա սկսեց ԽՍՀՄ մեջ գոյութիւն ունեցող «հարկադիր աշխատանքի» մասին:

Բուրժուազիան ե սոցիալ-դեմոկրատական քաղաքականներն ու ժողովրդականներն աղաղակում են. «Դե ի՞նչ անենք, վոր ԽՍՀՄ մեջ գործադրկութիւն չկա: Այդ պատճառով ե, վոր այնտեղ հարկադիր աշխատանք գոյութիւն ունի: Այնտեղ մարդկանց բռնի կերպով են ստիպում աշխատել: Իսկ մեզում—կապիտալիստական յերկրներում—աշխատանքի աղատութիւն ե: Յանկանում ես—այստեղ աշխատի՛ր, չէս ցանկանում—մի ուրիշ տեղ աշխատանք փնտրի՛ր, կամ թե բոլորովին մի՛ աշխատի՛ր»:

Դրա համար ե վոր,—կրկնում են նրանք,—ԽՍՀՄ կարողանում ե այնքան եժան արտադրել իր ապրանքները ե չարտել մեր շուկաները՝ մեր արդյունաբերողներին, իսկ նրանց հետ նաե բանվորներին քայքայմեր արդյունաբերողներին, իսկ նրանց հետ նաե բանվորներին քայքայմիւ համար: Նրանք պահանջում են արգելել խորհրդային ապրանք-

ների ներմուծումը, վորպէս հարկադիր աշխատանքի արտադրանք:

Նրանք կամպանիա ելին տանում իՍՂՄ մեջ երբ թե գոյութիւն ունեցող հարկադիր աշխատանքի դեմ, իՍՂՄ «տարկական» աշխատանքը հարկադրելով կապիտալիստական յերկրները «ազատ» աշխատանքին: Իսկ ի՞նչ բան է աշխատանքի բուրժուական «ազատութիւնը»:

Աշխատանքի բուրժուական «ազատութիւնը» վոչ այլ ինչ է, յեթե վոչ սովից մեռնելու «ազատութիւն»:

Քանի գոյութիւն ունի կապիտալիստների իշխանութիւնը, քանի դեռ նրանց են պատկանում Փարբիկաներն ու գործարանները, չկա և չի յել կարող լինել աշխատանքի իսկական ազատութիւն: Կապիտալիստական Փարբիկայում աշխատանքը հարկադիր աշխատանք է, միայն թե հարկադրանքն արտեղ թողարկված է յերեան գալիս: Չկա վերակացուն խառազանը ձեռքին, վոր դադար չի տալիս արուկին: Բայց նրա տեղը կանգնած է գործադրութեան, սովի, չքավորութեան սպառնալիքը: Այս սպառնալիքը բանվորներին դեպի կապիտալիստական գործարան է քշում ախպես, ինչպես կալվածատերը ճորտատիրութեան ժամանակ իր հողերի վրա աշխատելու յեր քշում ճորտ ստրուկներին:

Թե ի՞նչ է աշխատանքի բուրժուական «ազատութիւնը», շատ լավ ցույց են տալիս հետևյալ որինակները: Գրեմլիցի և Գոյլեդենբերգի մետաղագործարանի վրա Բուխարեստում (Ռումինիա) գանգատ արվեց աշխատանքի միևնույնութեան, այն մասին, թե ձեռնարկատերը ծեծել է իր բանվորին: Հանցավորն աշխատանքի միևնույնից հետևյալ պատասխանն ստացավ.—

«Բանվորներին ծեծելը սովորական յերևույթ է հանդիսանում այդ ձեռնարկութեան մեջ, վոր հաստատում է նաև այլ փաստերով, վորոնց մասին աշխատանքի միևնույնութեանը տեղեկութիւն ունի»:

Ռումինական բանվորը, վորն է վիճակ չէ վճարել ուժից վեր հարկերը, իրաւունք չունի աշխատանքի վայրը փոխել, իսկ նրա յերեխաներին արգելված է դպրոց հաճախել: Առևտրական ծառայողներին Ռումինիայում վերջերս զրկեցին կիրակնօրեա հանգստից, և նրանք ստիպված են շաբաթական յոթ ու աշխատել: Այսպիսի կարգեր գոյութիւն ունեն վո՛չ միայն Ռումինիայում:

Ահա «ազատ» աշխատանքի պայմանների մի քանի որինակներ այնպիսի «առաջավոր» յերկրում, վորպիսին Անգլիան է:

«Դեյլի Ուորկեր»-ում (անգլիական կոմկուսակցութեան թերթը) 1931 թվի մարտի 3-ին գետնդված էր մի այսպիսի դիտողութիւն Լոնդոնի մի ձեռնարկութեան կյանքից.—

«Աղջիկներին շաբաթական վճարում են 4 ուրլի (փոքրերին, մինչև 14 տ.) մինչև 6 ուրլի (մեծերին): Միայն ամենամեծերն են ստանում 8,5 ուրլի: Ճաշարան չկա, աղջիկները պիտի դուզարանում ճաշեն: Այն սենյակը, ուր նրանք աշխատում են, նման է սառցարանի, աղջիկները ցրտից լալիս են»:

Այս դիտողութիւնից խրախուսված, աղջիկները հավաքվեցին, յերեք հոգուց բաղկացած գործարկում ընտրեցին և վարչութեան մոտ պատգամավորութիւն ուղարկեցին՝ խնդրելով, վոր որվա ընթացքում վորոշ քննատում թույլատրվի՝ գոնե մի բաժակ թեյ խմելու համար: Վարչութիւնը նրանց բոլորին արձակեց, հայտարարելով, վոր «բոլորս յո՛ւմ դեռ շատ աղջիկներ կան»:

Ամերիկայում նեգրին կարելի չէ ձերբակալել ամենավորը հանցանքի համար և աշխատանքի ուղարկել ձեռնարկատերի մոտ:

Իսկ դադութային յերկրներում պահպանվել է նաև իսկական ստրկութիւնը: Աֆրիկայի Փրանսական դադութիւնում բնիկները (անդական բնակիչները) քշվում են կառուցուկ հավաքելու՝ դիմաձ ջոկատներն ուղեւթյա՞մբ: Աշխատելուց հրաժարելու դեպքում նրանց ծեծում են մտրակներով, հաճախ պատանդ են վերցնում կանանց և յերեխաներին, զնդակահարում են շատ կամակորներին, իսկ խռովարար գյուղերը հրդեհում են: Չնչին աշխատավարձը սովորաբար տրվում է մթերքներով, հնգապատիկ գներով: Այդ էլ հաճախ գնում է տուգանքներ: Բնիկների վրա մի ամալա աշխատավարձի չափով տուգանք է դրվում, յեթե նրանք նշանակված քանակով կառուցուկ չեն ներկայացնում:

Հարավային Ամերիկայի անդլիական դադութիւնում վոսկու հանքերում աշխատող նեգրերը բոլորովին զրկված են տեղավորութեան ազատութիւնից: Նրանք պարտավոր են ապրել հատուկ լեփ-լեցուն բարակներում, վորոնք չըջաղատված են փշավոր յերկաթալարի (մաֆտուլ) ցանկապատով: Դարպանների մոտ շարունակ կանգնած են զինված պահակներ: Կանոնների ամենավորը խախտումները համար նեգրներն ամենամանր պատիժների յեն յենթադրվում:

Ահա թե ինչպէս են կառուցում յերկաթուղիներ Փրանսական կապիտալիստները նույն Աֆրիկայում: Զինված ջոկատները աշխատանքի յեն քշում նեգր բնակչութեանն այնպիսի վայրերից, վորտեղից նրանք պիտի վորոշով և կիսաբաղց գնան ամբողջ 18 ամիս: Այս ճամբորդութեան ժամանակ մարդկանց 20 տոկոսը մեռնում է: Իսկ ի՞նչքան են մահանում աշխատանքի ժամանակ: Յերկաթուղու ամեն մի կիլոմետրը 2 հազար մարդկային կյանք է նստում:

Բոլոր այս տեսակ սարսափելի բաների մասին բուրժուազիան լուում է: ԻՍՂՄ մեջ «հարկադիր» աշխատանքի մասին բուրժուազիայի միջաժամպանիան իՍՂՄ-ի հարկադիր Միութիւնը զրպարտելու նյութ է: Բուրժուազիան բաց է թողնում այս զրպարտութիւնը, վորովհետեւ իՍՂՄ հանդիսանում է այն միակ յերկիրը, ուր աշխատանքն իրող, փակապես ազատ է, ուր բանվորն աշխատում է վոչ թե կապիտալիստի համար, այլ ինքն իր համար:

ԻՍՂՄ մեջ «հարկադիր» աշխատանքի և «խորհրդային դեմպինգի» մասին տարվող կամպանիաների նպատակն աշխատավորների նվազ դիտակից խալելը մոլորեցնելն է, վորպէսզի նրանց հնարավոր լինի նախադատարանուել պատերազմի իՍՂՄ դեմ:

Միջադպային բուրժուազիան իր ամբողջ ուժով մեր դեմ պատերազմ է պատրաստում: Մեր հաջողութիւնները զրքում են նրան այս նախապատրաստումն առանձնապէս ուժեղացնել: Բայց մյուս կողմից դրանք բուրժուազիայի համար նաև լուրջ դժվարութիւններ են ստեղծում պատերազմ նախապատրաստելու գործում: Հեռավոր Արեւելքում մեր վղին պատերազմ փաթաթելու փորձը (ընդհարում Զին-Արեւելյան յերկաթուղու վրա) ցույց տվեց, վոր այնքան էլ հեշտ չի մեղ հեռ գործ ունենալը: Տարեց-տարի աճում է մեր պաշտպանունակութիւնը: Ահում է ամբողջ աշխարհի աշխատավորների համակրանքը դեպի մեզ: Բացի այդ, կապիտալիստների մեջ քիչ չեն և այնպիսիները, վորոնք

կողմնակից են մեզ հետ տնտեսական կապերն ամրապնդելու, մեզ ըստ կարելույն ավելի ապրանք ծախելու և այս կերպ դեթ վրոշ չափով ճշնաթամի ազդեցությունը թուլացնելու: Այս դժվարացումն է բուրժուական պետությունների միասնական ճակատ ստեղծելը խորհրդային Միության դեմ պատերազմելու համար, առավել ևս այն պատճառով, վերովհետև նրանց փոխադարձ վեճերը չեն թուլանում, այլ ընդհակառակը, սրվում են:

Այդ բոլորի շնորհիվ ԽՍՀՄ դեմ խմբերալիստական խնդիրները ցիպի առաջին ժամանակաշրջանից հետո դադարը չարունակվում է: Բայց պատերազմի վտանգը չի վերանում, և տնտեսության սոցիալիստական ու կապիտալիստական սխտեմների միջև յեղած հակասությունները աճման գույքից՝ խիստ ուժեղանում և այդ վտանգը:

Խաղաղության համար մղվող պայքարում մեր դեմքը կապիտալիստների բանակում յեղած հակասությունների ուղտադրծումն է, ամբողջ աշխարհի աշխատավորների առաջ ԽՍՀՄ դեմ պատերազմի նախապատրաստության մերկացումն է: Իսկ գլխավորը՝ մեր շինարարության տեմպերն արագացնելն է: Մեր պաշտպանության ամրապնդման հիմքն է այդ: ԽՍՀՄ դեմ պատերազմներ նախապատրաստելու դեմ պայքարելու ճիշտ ճանապարհն է այդ: Մենք արդեն բավականաչափ ամրապնդվել ենք, և այն պատերազմը, վորի միջոցով միջադաշին բուրժուական ձգտում է մեր յերկրում սոցիալիստական շինարարությունը վիժեցնել, դեպի կործանում կտանի նրանց, ովքեր կհամարձակվեն այդ պատերազմն սկսել:

ՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՐՑԵՐ

1. Ինչու միջազգային բուրժուական հնարել է ԽՍՀՄ մեջ «հարկադիր աշխատանքի» և «խորհրդային դեմպինգի» հեփիաքը:
2. Ի՞նչպես ենք մենք պայքարում պատերազմի վտանգի դեմ:

ԳՐՈՂԱԳԱՆԴԻՍՏԻ ԵՃԸ

ՅԵՐԿՈՒ ԱՇԽԱՐՀ

ԹԵՄԱՅԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

1. Յույց տալ, թե ինչ տարբերություն կա կապիտալիստական տնտեսության, վորի մեջ արտադրության բոլոր միջոցները պատկանում են մի խումբ կապիտալիստների և վորը հիմնված է շահագործման վրա, և սոցիալիստական տնտեսության միջև, վորի մեջ հողը, ֆաբրիկաներն ու գործարանները պատկանում են պրոլետարական պետության:

2. Յույց տալ, վոր ճշնաթամերը կապիտալիստական տնտեսությունը հատուկ յերևույթ են: Ծավալուն պատկերը տալ ներկա տնտեսական ճշնաթամի, վորը զարգանում է կապիտալիզմի ընդհանուր ճրդնաթամի բաղադիր վրա:

3. Յերևան հանել սոցիալիստական տնտեսության ճշնաթամից ա-

դատ, պլանավորման և արտադրության անընդհատ աճման վրա հիմնված տնտեսության առավելությունները:

4. Ունենդրին պարզ պատկերացում տալ այս յերկու սխտեմների խաղաղ կենակցության անհնարինության և տնտեսության կապիտալիստական սխտեմի անխուսափելի կործանման մասին: Այս կապակցությամբ պարզել կապիտալիստական աշխարհի ԽՍՀՄ դեմ պատերազմի զինյալ և ակտիվ նախապատրաստման աճման պատճառները:

ԹԵՄԱՅԻ ՊԼԱՆԸ

1. Տնտեսության կապիտալիստական սխտեմը՝ աշխատավոր մասնակրին շահագործելու և ստրկացնելու սխտեմ է:
2. Կապիտալիստական արտադրության անլուծելի հակասությունները:
3. Համաշխարհային տնտեսական կրիզիսն ու կապիտալիզմի հակասությունների սրումը:
4. Տնտեսության սոցիալիստական սխտեմի առավելությունները:
5. Սոցիալիստական շինարարության հաջողությունները ԽՍՀՄ մեջ:

1. ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՍԽՏԵՄԸ՝ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ՄԱՍՍԱՆԵՐԻՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ԶԵՎ ՍՏՐԿԱՑՆԵԼՈՒ ՍԽՏԵՄ Ե

ա) Արտադրության միջոցների (ֆաբրիկաների, գործարանների, հանքահորերի, յերկաթուղիների և այլն) մասնավոր սեփականությունը բանվոր դասակարգին չահագործելու դեմք է: Պետական ապարատը, դպրոցները, յեկեղեցին՝ կապիտալիստների հայատարիմ ապաստվորներն են: Բուրժուազիայից արտադրության միջոցները յուրը, պետական ապարատը յորտակելը՝ պրոլետարական հեղափոխության առաջնակարգ խնդիրն է: Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը վորպես այս խնդիրների ճիշտ լուծման որինակ:

2. ԿԱՊԻՏԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԱՆԼՈՒԾԵԼԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՑՈՒՆԵՐԸ

ա) Հասարակական արտադրությունը և մասնավոր յուրացումը:

բ) Մրցությունը և արտադրության անարխիան:

գ) ճշնաթամերը վորպես արտադրության անարխիայի արդյունք, դրանց որինաչափությունը:

դ) Մոնոպոլիստական կապիտալիզմի պայմաններում մրցությունը յերկրի ներսում և յերկրների միջև: Կադմակերպված կապիտալիզմի աջ ուղորտունիստական տեսությունը:

յե) Բանվոր դասակարգի և կապիտալիստների շահերի միջև դոյություն ունեցող հակասությունները: Գործադրկությունն ու աճող չքավորությունը կապիտալիստական շահույթի աճման պայմաններում:

զ) Գյուղատնտեսության դարգացումը կապիտալիզմի պայմաններում, չքավորության և միջակ դյուղացիության մասսայական պրոլետարացումը, լայն մասսաների աղքատացումը:

3. ՀԱՄԱՇԵՍԱՐՀԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՃԳՆԱԺԱՄԸ ՅԵՎ ԿԱՊԻՏԱԼԻԶՄԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՐՈՒՄԸ

ա) Գերարտադրութեան ճգնաժամը: Գյուղատնտեսական և արտադրական ճգնաժամերի իրար հետ հաջադիմ: Բոլոր յերկրները ճգնաժամով բռնված, ճգնաժամի զարգացումը կապիտալիզմի ընդհանուր կրիզիսի բաղադրի վրա:

բ) Հակասութիւնները սրումը իմպերիալիստական յերկրների միջև, հաղթող յերկրների և պարտվող յերկրների միջև, իմպերիալիստական պետութիւնների և դաշնակցային կախյալ յերկրների միջև: Հակասութիւնների սրումը բուրժուազիայի և պրոլետարիատի միջև: Հեղափոխական շարժման վերելքը կապիտալի յերկրներում, դադութիւններում և կիսադադութիւններում: Մի շարք յերկրներում հեղափոխական ճգնաժամի նախադրյալների հասունացումը:

«Այդ նշանակում է, վոր բուրժուազիան յեւթ կփնտռի նոր իմպերիալիստական պատերազմի և ինտերվենցիայի մեջ: Այդ նշանակում է, վոր պրոլետարիատը՝ կապիտալիստական շահագործման և որսակերպման վտանգի դեմ պայքարելով՝ յեւթ կփնտռի հեղափոխութեան մեջ» (ՄՏԱԼԻՆ):

4. ՏՆՏԵՍԱՆԻԹՅԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՄԻՍՏԵՄԻ ԱՌԱՎԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ա) Կապիտալիստների տապալումը և նրանց փոխարինումը բանվոր դասակարգի իշխանութեամբ:

բ) Գործիչների և արտադրութեան միջոցների՝ բանվոր դասակարգի և գյուղացիութեան աշխատավոր մասսաների սեփականութիւնն դառնալը:

գ) Մրցութեան և արտադրութեան անարխիայի բացակայութիւնը: Տնտեսութեան պլանային ղեկավարութիւնը:

դ) «Աշխատավորների նյութական դրութեան սիստեմատիկ բարելավումը և նրանց պահանջների (գնողունակութեան) անընդհատ աճումը, — արտադրութեան ընդլայնման (հարաճուն) աղբյուր լինելով, — բանվոր դասակարգին ապահովում է գերարտադրութեան ճգնաժամից, գործազրկութեան աճումից և այլն»:

«Աշխատանքը իՍՀՄ մեջ — պատմի, առաքինութեան և հերոսութեան գործ է»: Սոցմբցում և հարվածախութիւն: Կապիտալիստական յերկրներում հասակավորների աշխատանքը յերկրաների և պատանիների՝ փորպես ավելի ետան՝ աշխատանքով փոխարինելը: Բանվորական յերկտասարդութեան դրութիւնը (տնտեսական և իրավական) իՍՀՄ մեջ: Դպրոցները, ֆարգործուսները, Բուհերը, տեխնիկումները՝ իՍՀՄ բանվորական յերկտասարդութեան համար: Կոմյերիտմիութիւնը՝ սոցիալիստական մրցման և հարվածախութեան նախաձեռնող:

5. ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԽՍՀՄ ՄԵՋ

ա) Տնտեսական վերելք և արտադրութեան աճում ժողովրդական տնտեսութեան բոլոր էջերում:

բ) Հնգամյակի յերրորդ վճռական տարին: 518 և 1040: 1931 թվի

ժողովրդատնտեսական պլանի իրագործման ընթացքը: Արդյունաբերութեան առաջին կիսամյակում: Կոլտնտեսական շարժման հաջողութիւնները (գյուղացիական տնտեսութիւնների 60 տոկոսը կոլտնտեսութիւններում): Խորհրդային տնտեսութիւններն ու կոլտնտեսութիւնները՝ գյուղատնտեսութեան զարգացման սոցիալիստական ուղին են:

դ) իՍՀՄ — աշխարհիս մեջ ամենախոշոր գյուղատնտեսութիւնն ու նեցող յերկրն է:

դ) Մենք մտել ենք սոցիալիզմի ժամանակաշրջանը:

դ) Մենք մտել ենք սոցիալիզմի ժամանակաշրջանը:

յ) Սոցիալիստական շինարարութեան հաջողութիւնները կուսակցութեան գլխավոր դժի հաղթանակի արդյունքն են: Ոպերատիւստական (աջ և ձախ) թեորիաների խորտակումը:

զ) Կապիտալիզմի և սոցիալիզմի կառուցող յերկրի միջև գոյութիւնն ունեցող հակասութիւնները: Կապիտալիստական յերկրների ագրեսիվ քաղաքականութեան աճումը իՍՀՄ վերաբերմամբ: Նախագծված պլանների կատարումը: շինարարութեան տեմպերի համար պայքարը — մեր յերկրի պաշտպանութեան ամրապնդման գրավակման եմ:

ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Զրույցի հիմնական խնդիրը՝ կապիտալի յերկրներում տնտեսական ճգնաժամի աճման և իՍՀՄ մեջ սոցիալիստական շինարարութեան բուռն աճման փաստերի վրա տնտեսութեան սոցիալիստական սխտեմի հիմնական առավելութիւնները ցույց տալն է: Բացի ուսուցողական հոգվածում բացատրված փաստերից, ղեկավարը պետք է լրագրերից, արդյունաբերական շինարարութեան և կոլեկտիվացման ընթացքի հաղորդագրութիւններից նոր նյութ վերցնի:

Համազուն և նյութի մշակումը հետեյալ ձևով կառուցել — մինչև պարագմունքը ունեղիրները կարգում են ուսուցողական հոգվածը, և պարագմում են բանավոր հաղվածութիւնն այն հարցերին, վարունք ղեկեղված են հոգվածի բաժինների վերջում: Բացի այդ, ունեղիրները վերջին լրագրերից ընտրում են այն փաստերը, վորոնք պատկերում են տնտեսական ճգնաժամի ընթացքը, 1931 թվի պլանի իրագործումը:

Ունեղիրների կողմից ուսուցողական հոգվածը մշակվելուց հետո, զրույց և անցկացվում թեմայի հիմնական խնդիրների մասին:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՀԱՄԱՐ

1. Զեկուցում կուսակցութեան 16-րդ համագումարում:
2. ԿիԳԿ պլենումի բանաձևերը:
3. ԸՅԿ. Մամուլիստու զեկուցումը ԿիԳԿ 11-րդ պլենումում:
4. ԿԿ հումիստ պլենումի բանաձևը:
5. ԸՅԿ. Ստալինի հաղորդումն տնտեսավարների խորհրդակցութեանում:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՆՅՈՒԹԸ

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
ԽՍՀՄ-ՈՒՄ ՅԵՎ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՃԳՆԱԺԱՄԸ ԿԱՊԻՏԱԼԻ
ՅԵՎՐԵՆԵՐՈՒՄ

ԽՍՀՄ-ը, կուսակցութեան լենինյան ճիշտ և վճռական քաղաքականութեան շնորհիվ, առաջ շարժվեց ինդուստրացման ուղիով: Վորպետի հասկանալի լինի, թե վորքան ենք մենք առաջադիմել տնտեսա-

քել միայն մի քանի տվյալներ արդյունաբերության այն ճյուղերի վերաբերմամբ, վորոնք առավել բնորոշ են ինդուստրացման համար, և այս տվյալները համեմատել 1913 թվի տվյալների հետ:

Նավթահանումը 1913 թվին կազմում էր 9,2 միլիոն տոնն, իսկ 1931 թվին 27,5 միլիոն տոնն: Քարածուխը համապատասխան կերպով՝ տոնն և 8 միլիոն պողպատը 4,2 միլիոն և 8,8 միլիոն. գյուղատնտ. մե- 29 միլիոն տոնն և 31 թվի պլանը՝ 86 միլիոն տոնն, չուգունը՝ 4½ միլիոն քննաշինությունը՝ 70 միլիոն և 815 միլիոն. բնդհանուր մեքենաշինու- թյունը՝ 398 միլիոն և 4 միլիարդ 191 միլիոն:

Մենք արդեն ունենք մեքենաշինության այնպիսի ճյուղեր, վորոնք միանգամայն հեղափոխություն են առաջ բերում տնտեսության մեջ: Այդ ճյուղերից և ամենից առաջ մեր գյուղատնտեսական մեքենա- շինությունը, վոր բոլորովին այլ բնույթ է առաջին գյուղատնտեսական ամբողջ արտադրության: Մենք արդեն կարողացել ենք տարեցույտի անոց հիմնական ներդրումները շնորհիվ չահագործման մեջ դնել հար- յուրափոր նոր արդյունաբերական ձեռնարկություններ, այդ թվում՝ մի ամբողջ շարք դիզանոններ, վորոնց թվին է պատկանում Ստալին- դրադի տրակտորային գործարանը, Ռոստովի գյուղատնտեսական մե- քենաների գործարանը և մի շարք այլ խոշոր շինարարություններ:

Այս տարվա վերջին մենք մասնակիորեն կամ ամբողջովին գործի կդրենք այնպիսի գիշանոններ, ինչպես Մանգիլտոստրոյը, Կուզնեցկ- ստրոյը, Դենպրոստրոյը, Խարկովի տրակտորստրոյը, Ավտոգործա- րանը, Բերեզնիկովսկի քիմիկատները և այլն: Նրանց թվին ավելի ու ավելի յե չատանում: Բայց մեր արդյունաբերության տեսքը փոխվում է վոչ միայն նոր ձեռնարկություններ գործի գցելով: Մեր հին Փարբիկ- ները և գործարանները նույնպես ըստ էության նորանում են՝ նոր ցե- խերը, նոր սարքավորումը նրանց միանգամայն անձանակելի յեն դարձ- նում այն դրություն համեմատությամբ, վոր ունեյին այդ ձեռնարկու- թյուններն առաջ: Մենք այժմ առանց վորեւս սնապարծության կարող ենք հպարտությամբ ասել, վոր մի ամբողջ շարք ձեռնարկություններ ունենք, վորոնք իրենց մեծությամբ և տեխնիկական առավել առաջադեմ սարքավորմամբ իրենց հավասարը չունեն վոչ միայն Յեվրոպայում, այլ և Ամերիկայում, վորովհետև մենք կիրառում ենք ամենակատարյալ տեխնիկան:

Խորհրդային Միությունն այժմ աշխարհում առաջինն է հանդիսա- նում՝ արդյունաբերության մեջ հիմնական ներդրումների չափերի տե- սակետից: Մենք քայլ առ քայլ տիրապետում ենք նոր չափազանց բարդ արտադրությունների, ինչպես խոշորագույն տուրբիններ, տրակտոր- ներ, բլյուամենդներ չինելը, տրանսֆորմատորային յերկաթի արտա- դրություններ և այլն, վորոնց վերաբերմամբ մենք մինչև այժմ կախման մեջ էյինք ներմուծումից: Մեզնում ծավալվում են նույնպես մի ամբողջ շարք քիմիական և այլ բարդ արտադրություններ: Մի խոսքով՝ մենք քայլ առ քայլ ազատագրում ենք մեզ կապիտալիստական յերկրների կա- խումից:

Յեզ վերջապես հնգամյա պլանը արդյունաբերության մի շարք ճյուղերի վերաբերմամբ ժամկետից զգալի չափով չուս կատարվեց և

կկատարվի: Այսպիսի ճյուղեր առաջին հերթին հանդիսանում են՝ նավ- թայինը, ելեքտրոտեխնիկականը, գյուղատնտեսական մեքենաշինու- թյունը և ուրիշները: Իսկ ամբողջ հնգամյակի կիրառումը 4 տարում այժմ միանգամայն լուծված խնդիր է: Այդ ստիպված են խոստովանել նույնիսկ մեր թշնամիները, վորոնք այս փաստին տարբեր մոտեցում ունեն. վոմանք վախով են վերաբերվում, իսկ վոմանք ել սկսում են ի- բենց սիրտ տալ այն խառնուրդ, վոր մեր հնգամյակի կատարումը դեռ վոչինչ չի նշանակում:

Տրանսպորտում՝ փոխադրությունների վերաբերմամբ այս տարում մենք արդեն մոտեցել ենք հնգամյակի կատարման: Տրանսպորտի տեխ- նիկական վերասարքավորման շրջանում մի ամբողջ շարք նվաճումներ ունենք: Տրանսպորտը հարստացել է նոր յերկաթգծերով: Բայց այդ մեզ համար միանգամայն անբավարար է: Տրանսպորտի աշխատանքի այժմյան չափերը, նրա վիճակը չատ հեռու յե մեզ բավարարելուց: Ժողովրդական տնտեսության անումը պահանջում է, վոր տրանսպորտի վերաբերմամբ հարցը դրվի վճռականորեն, այլ ձևով՝ նա արմատական տեխնիկական վերակառուցման յենթարկվի ելեկտրիֆիկացիայի հիման վրա, տրանսպորտի առավել առաջադեմ ձևեր մտցվեն: Այս տեսակե- սով հենց վորոշում է ընդունված մեր կուսակցության ԿԿ վերջին պլե- նումում:

Յերրորդ շրջանը, ուր մենք նույնպես վիթխարի հառաջադիմու- թյուններ ունենք սոցիալիստական շինարարության մեջ, գյուղատն- տեսությունն է այդ: Մի տարուց քիչ ավելի յե անցել այն մոմենտից, յերբ մեր կուսակցությունը վորոշում ընդունեց համատարած կոլեկտի- վացման և դրա հիման վրա կուլակությունը վորպես դասակարգ վերա- ցնելու մասին: Մեր նվաճումների արդյունքները համաշխարհային պատմական նշանակություն ունեն: Մենք կարող ենք միանգամայն հաստատորեն ասել, վոր գյուղատնտեսությունը սաղիարիստական հի- մունքներով գործնականորեն վերակառուցելու խնդիրը հիմնականում լուծված է: Կոլեկտիվացման մակարդակը վերջին ժամանակներում հա- սել է 55 տոկոսի: Մենք կոլեկտիվացման ասպարիզում կեսից անցանք և կարող ենք համատարած կոլեկտիվացման խնդիրը հիմնականում լուծված համարել: Սոցիալիստական հատվածը գյուղատնտեսության մեջ, այսինքն կոլտնտեսական և խորհանտեսական արտադրությունը, վճռական գործոն է դարձել: Կոլտնտեսությունների և խորհանտեսու- թյունների ցանքսի տարածությունն այս դարնանը կազմում է գյուղա- տնտեսության մեջ արված ցանքսերի հանույթը տարածության 70 տո- կոսը: Սակայն միայն այս արդյունքները չեն, վորոնց հասել ենք մենք գյուղատնտեսության վերակառուցմամբ:

Համատարած կոլեկտիվացման հզոր ալիքը զգալի չափով արդեն հրապարակից սրբել է ու շարունակում է սրբել՝ առանել կապիտալիստա- կան վերջին լուրջ դասակարգը՝ գյուղի կուլակներին: Ճիշտ է, կուլակը վորպես դասակարգ դեռ չի վերացված վերջնականապես: Այս խնդիրը չի կարելի լուծված համարել, հատկապես այն շրջաններում, վորոնք չեն մանում համատարած կոլեկտիվացման մեջ, այս ուղղությամբ չատ գործ կա և հանդատանալը դեռ վաղ է: Կուլակը դեռ վործում է հա- կազդել, կոլտնտեսական շարժման առաջ քար է դրում, փորձում է

կազմալուծել այն: Բայց այս փորձերն ավելի ու ավելի դառնում են ուժաթափում, քաջալոված դատակարգային թշնամու փորձեր:

Գյուղատնտեսութան մեջ արտադրութեան ձևերի արձատսական փոփոխումը վրէժնալից է: Նա արդեն կուլակներին դատակարգելն, այլ նախապես նոր ձևափոխութեան է տալիս միջակ-չքաղութական գյուղացիութեան հիմնական խափն: Կոլտնտեսական իր սոցիալիստական բովանդակութեամբ (վրէժնալից հողերանութեամբ— նրա հողերանութեանը դեռ դպրի չափով յերկնականն է) շատ հեռու յե այն գյուղացին լինելուց, ինչ նա յերեկ էր: Նա արդեն վորոշ հակադրութեանն է հանդիսանում իր յերեկվա անցյալի: Նշանակում է՝ այն, ինչ տեղի յե ունեցել է տեղի յեն ունենում մեզնում, վրէժնալից արձատսական ձևափոխում է արտադրութեան ձևերը, այլ դրա հետ միասին նաև հակալական դատակարգային փոփոխութեաններ է կատարում: Կոլեկտիվացումը սրբութեամբանում է մի դատակարգ՝ կուլակներին: մյուս՝ դատակարգը— չքաղութ-միջակ գյուղացիութեանը— ձևափոխում է և բոլորովին նոր սոցիալական խափ է դառնում: Հենց այդ է դատակարգային տեղաշարժութեանները այն մեծութեանը, վոր մենք ունենք գյուղի սոցիալիստական փերակառուցման հետեանքով:

Սորհրդային Միութեանն ամենախոշոր հողագործութեան յերկիր դարձավ, ինչպես այդ միանգամայն ճիշտ ասված է մեր կուսակցութեան կն վերջին պլենումի վորոշման մեջ: Վերակառուցելով գյուղի պայմանները, մենք կարողացանք լուծել հացահատկային պրոբլեմը և այժմ ամուր կպել ենք գյուղատնտեսութեան այլ պրոբլեմներին լուծման գործին՝ անասնաբուծութեան, հումքի և այլն: Այն բոլորը, ինչ մինչև այժմ խանգարում էր սոցիալիստ հողագործութեան, մոլորեցանում է, արդիւններն այժմ վերացված են, և մենք իսկապես կանգնած ենք հողագործութեան մեջ բարձր արտադրողականութեան դեռ աշխարհում չտեսնված արագ թոխքի նախորդային:

Մեր յերկրի վերակառուցման այն չտեսնված տեմպերը, վոր ապահովել է կուսակցութեանը, տեղի յեն ունենում այն ժամանակ, յերբ աշխարհի մյուս մասը՝ կապիտալիստական աշխարհը— նեխում, ավելի ու ավելի խորը ճգնաժամի մեջ է սուզվում: Այդ ճգնաժամը սովորական չէ, կապիտալիզմի առանձին մասերի ճգնաժամ չէ, այլ՝ կապիտալիզմի ընդհանուր ճգնաժամ է այդ:

Տնտեսական խտրույն ճգնաժամի մեջ են քաշված կապիտալիստական բոլոր յերկրները: ճգնաժամը բնութագրելու համար դժվար է անհրաժեշտ լինի ստանձնապես շատ փաստեր և թվեր բերել: Մեր մասովը բախակոնսույալի փաստեր և տալիս համաշխարհային ճգնաժամը գնահատելու համար: Յեն կխոսեն միայն յերկու բանի մասին՝ արտադրութեան և գործադրութեան մասին, վորոշ յերկրների և արդյունաբերութեան վորոշ ճյուղերի վերաբերմամբ:

Առավել խոշոր յերկրների, որինակ Ամերիկայի, արտադրութեանն այս տարվա վեց ամսվա ընթացքում անցյալ տարվա համադրատեսիսան ժամանակաշրջանի համեմատութեամբ առանձին հիմնական ճյուղերի վերաբերմամբ իջել է 30-ից 40 տոկ: Գոդպատաճուլական արդյունաբերութեանն այժմ Ամերիկայում աշխատում է միայն 38 տոկ՝ չտեսնվածութեամբ: Գերմանիայում քարածուխի հանույթին անցյալ տարի վեց ամսում կազմում էր 74 միլիոն տոնն, իսկ այս տարի վեց ամսում— 43

միլիոն տոնն: Չուգուն՝ անցյալ տարվա վեց ամսում արտադրվել է 5,7 միլիոն տոնն, այս տարում— 3,5 միլիոն տոնն:

Գործադրութեան.— Ամերիկայում այժմ հաշվում են մինչև 12 միլիոն գործադրել, Գերմանիայում՝ 4-5 միլիոն, Անգլիայում՝ 2.000.000: Ահա ճգնաժամի առավել վատ արտահայտութեանը:

Տեղի ունեցող ճգնաժամի կապակցութեամբ, պրոլետարական հեղափոխութեան հանդեպ ունեցած վախն ստիպում է բուրժուազիային իրար «փրկել»: Հուլիսը «փրկում է» Գերմանիան: Ծառ ժողովրդական է համարվում այժմ այն իդեան, հատկապես Ամերիկայում, թե պետք է կապիտալիստական արտադրութեան պլանայնացման գործն սկսել, պետք է, այսպես ասած, նախատեսելով գործել: Այս առթիվ դրվում են շատ դրբեր, ուժերառներ են կարգացվում և այլն: Ուղում են մեղ նմանվել:

Մյուս կողմից սկսում է լայն չափերով մշակվել ու պատվաստվել այս իդեան, թե ճգնաժամի հիմնական պատճառը բարձր տեխնիկան է, դրա համար էլ չի՞ կարելի արդյոք տեխնիկական դարգացման ընթացքը շուտ տալ, չի՞ կարելի արդյոք մոլորեցնել այն, ինչ կապիտալիզմն արդեն կիրառվում է տեխնիկայի մեջ, և դրանով փրկել գործել: Բայց բոլոր այս փորձերն ի հարկե անպտուղ փորձեր են:

Այսպիսով այն ամբողջ բաղան, վորի վրա սոցիալ-դեմոկրատները կառուցել էյին իրենց քաղաքականութեանն ու գործնական աշխատանքը, այսպիս կոչված «կազմակերպված կապիտալի» բաղան, այժմ փուլ է յեկել և ցիր ու ցան է յեղել:

Յեկ այս ընդհանուր ճգնաժամից կապիտալիզմը դուրս դալու յերկու յեղք ունի: Կամ՝ այս ճգնաժամը կլիքնանա պրոլետարական հեղափոխութեամբ, վորի համար պայմանները հեռոքնտե ավելի ու ավելի բարենպաստ են դառնում, կամ— նոր հրեշտային փոխադարձ կործանում և արտադրութեան միջոցների վիթխարի մոլորեցում: Բայց ինչպիսի մոտակա յեղք էլ ունենա թե չունենա այդ կրիկալը, համենայն դեպս մենք պետք է տեսնենք, վոր մեղ համար պատմութեանը բարենպաստ պատեհութեան և տալիս արդութեամբ հասնել և անցնել, և այս ամենաբարենպաստ պատեհութեանը մենք քայլեր յիկներս պետք է ամեն կերպ ոգտադործենք մեր տեմպերը բարձրացնելով, դրանով հենց մեր բոլոր ուժերը գործադրելով, վոր այդ ճգնաժամի յեղքը հեղափոխութեանը լինի (ընդ. Անդրեյեվի՝ Համգ(ը)կ կվՀ 3-րդ պլենումում ասած ճառից):

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՍԻՍՏԵՄԸ ՀԱՂԹԱՆԱԿՈՒՄ Ե

Սկսեմ ձեռք բերված արդյունքներից: Նախ քան թվերին անցնելը, կանգ առնեմ անցյալ ժամանակաշրջանի քաղաքական արդյունքների վրա:

Առաջին և հիմնական արդյունքն այն է, վոր անցյալ յերկու տարում սոցիալիզմի կառուցման հեզամյակը վա՛շ միայն կատարել, այլև գերակատարվել է բոլոր հիմնական ցուցանիշների վերաբերմամբ: Հնգամյակը քիչ թշնամիներ չունի: Թշնամիներ իրենց հաշիվները կառուցում էյին հնգամյակի անխուսափելի կրակի վրա, այս կրակի հետ նրանք կապում էյին խորհրդային իշխանութեան բախտը: Բայց

վիճակները ջախջախեցին այս հաշիվները: Խորհրդային էլիտանությունը վոչ միայն կատարում, այլ և դերակատարում է սոցիալիզմի կառուցման հնգամյակը: Այդ է կարևորագույն արդյունքը:

Անցյալ ժամանակաշրջանի յերկրորդ արդյունքը: — Այս արդյունքն անմիջականորեն կապված է բանվոր դասակարգի դրուժյան հետ, աշխնքն՝ անցյալ յերկու տարում մենք հիմնականում վերացրինք գործազրկությունը: Այս արդյունքի քաղաքական նշանակությունը, հատկապես համաշխարհային ճգնաժամի և կապիտալիզմի յերկրներում չտեսնված գործազրկության պայմաններում, ակներև է:

Յերրորդ արդյունքը հացահատիկային պրոբլեմի լուծումն է: Հացի պրոբլեմը հիմնականում լուծելը միայն տնտեսական խնդիր չէ: Այդ, ինչպես հայտնի յե, քաղաքական խոչորագույն խնդիրներից մեկն է: Այս գործում մեր ունեցած հաջողությունը կապված է մեր կուսակցության հնգամյակի առաջին ժամանակաշրջանի ամբողջ աշխատանքի հաջողության հետ: Մենք հացահատիկային պրոբլեմի լուծմանը հասանք խորհրդային դյուզում առաջացած բեկման դարգացման կապակցությամբ:

Չորրորդ արդյունքն — Յերկամյա ժամանակաշրջանում տուանձին արդյունքներից ամենակարևորը հանդիսանում է գյուղացիական մասնակրի շրջադարձը դեպի կոլեկտիվացման ուղին:

(Ընկ. Մոլոտովի՝ ԽՍՀՄ — Խորհուրդների 6-րդ համագումարում ասած ճառից):

ԿԵՍ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՇԱՐՔԻ ՄԵՋ ԵՆ ՄՏԵԼ 183

ՁԵՆՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ՝ 707 ՄԻԼԻՈՆ ՌՈՒԲԼԻ

ԱՐԺՈՂՈՒԹՅԱՄԲ

Ընթացիկ տարվա առաջին կեսի ընթացքում, ԽՍՀՄ ԳԺՏԽ պլանային բաժնի տվյալների համաձայն, չարքի մեջ են մտել 183 նոր ֆաբրիկներ, գործարաններ, հանքահորեր, ագրեգատներ, ցեխեր — 707 միլիոն ուրբի ընդհանուր արժողությամբ: Իսկ յեթե հաշվի առնենք նաև հիմնական ծախսումները, վոր կատարված են նույնպես ձեռնարկությունների ընդլայնման և վեակաուուցման մանր աշխատանքների և պարտադիր աշխատանքների վրա (հիմնական նորոգում, աշխատանքի պահպանության ձեռնարկումներ, հակահրդեհային միջոցներ, բնակարանային շինարարություն և գործող գործարանների մեջ կատարված կուլտուր-կենցաղային շինարարություն), ապա անցյալ կիսամյակում չահագործման մեջ մտած ձեռնարկությունների վրա արված հիմնական ծախքերի ընդհանուր գումարը 1,1 միլիարդ ուրբի յե հասնում է:

Ըստ արդյունաբերության առանձին ճյուղերի, նոր շինարարության կատարման ընթացքը հետևյալ պատկերն ունի:

Եկտրոշինարարության բնագավառում չահագործման մեջ են գրված 9 որբեկա — 216 հազար կելովատ ուժով՝ 153 միլիոն ուրբի ընդհանուր արժողությամբ:

Դոնի ավազանի քարածխային արդյունաբերության մեջ գործի յեն գրված 2 որբեկա՝ արժողությամբ 15, 7 միլիոն ուրբի: Մոսկվայի քարածխի արդյունաբերության մեջ գործի յե գրված յերեք ձեռնարկություն՝ արժողությամբ 1,5 միլիոն ուրբի:

Բավարար դարգացում են ունեցել մետաղագործության հիմնական

աշխատանքները: — «Մտալ»-ի գծով գործի յեն գրված 6 ձեռնարկություն՝ 19 միլիոն ուրբի արժողությամբ, իսկ «Վոստոկոստայի» գծով լրիվ չափով և ամբողջովին կատարված է պլանով նախատեսված 6 նոր ձեռնարկություններ գործի գցելը՝ 14,4 միլիոն ուրբի արժողությամբ: Գունավոր մետաղագործության մեջ գործի յե գրված 6 ձեռնարկություն՝ 102 միլիոն ուրբի արժողությամբ:

Լրիվ չափով պլանը կատարված է կոքս-քիմիական արդյունաբերության մեջ. գործի յեն գրված 3 որբեկա՝ մոտ 34 միլիոն ուրբի արժեքով:

Քիմիական արդյունաբերության մեջ սկսեցին աշխատել 12 նոր որբեկա՝ 23,6 միլիոն արժողությամբ:

Մեքենայինության գծով՝ BOMT-ը գործի գցեց 3 ձեռնարկություն մոտ 13 միլիոն արժողությամբ: Սալուստանկոնստրուկցիոն չահագործման մեջ մտցրեց մեկ ձեռնարկություն՝ 2,4 միլիոն ուրբի արժողությամբ: Սալուսլիմալը գործի գցեց 7 որբեկա՝ 100 միլիոն ուրբի արժողությամբ, (POMO)-ն 2 ձեռնարկություն 2, 4 միլիոն ուրբի արժողությամբ, Ռեմմաշտրեստը 3 ձեռնարկություն, 5, 7 միլիոն ուրբի արժողությամբ, Սալուսլիմալը՝ 2 ձեռնարկություն 2, 1 միլիոն ուրբի արժողությամբ, «Մտալմոստը» 1 ձեռնարկություն՝ 9, 6 միլիոն ուրբի արժողությամբ, «Կոսլոուուրբինա»-ն 5 որբեկա՝ 3, 6 միլիոն ուրբի արժողությամբ:

Նավթային արդյունաբերությունը գործի գցեց 11 ձեռնարկություն՝ 50 միլիոն ուրբի արժողությամբ:

Սալուսլիմալը գործի գցեց 2 ձեռնարկություն՝ 2, 5 միլիոն ուրբի արժողությամբ:

Սալուսլիմալը չահագործման մեջ գրեց 5 որբեկա՝ 13, 3 միլիոն ուրբի արժողությամբ:

BAT-ը գործի գցեց յերկու որբեկա՝ մոտ յերկու միլիոն ուրբի արժողությամբ:

Դոնբասսվորտրեստը գործի գցեց 7 որբեկա՝ 10, 5 միլիոն ուրբի արժողությամբ:

Շինանյութերի արդյունաբերությունը հարստացավ 5 նոր որբեկաներով՝ 27, 4 միլիոն ուրբի արժեքով:

Թեթև արդյունաբերության շրջանում գործի յեն գրված արհեստական թելի ձեռնարկությունները՝ 18, 7 միլիոն ուրբի արժեքով, Սալուսլիմալի չորս ձեռնարկությունները՝ ավելի քան 2 միլիոն ուրբի արժեքով, Սալուսլիմալի չորս ձեռնարկությունները՝ 0, 85 միլիոն ուրբի արժողությամբ, Սալուսլիմալի յերկու ձեռնարկությունները մոտ 17 միլիոն ուրբի արժողությամբ և այլն:

ՑԱՆՔՍԻ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ ՑԵՎ ԲԵՐՔԱՀԱՎԱՔԻ

ԿԱՄՊԱՆԻԱՑԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

1. 1931 թվի դարնան արդյունքը յեղավ այն, վոր կոլեկտիվ չարթումը վճռական հաղթանակ տարավ շրջանների և մարդերի մեծամասնության մեջ ԽՍՀՄ դյուզատնտեսության հիմնական ճյուղերում:

ա) Կոլեկտիվացումն ավարտված է հիմնական հացահատիկային շրջաններում (Ուկրալնայի տափաստան, Հյուսիսային Կովկաս, Մոս-

բին Վոլգա, Միջին Վոլգայի Անդրվոլգա, Ղրիմի տափաստան, ուր կույնեկախիմների մեջ ընդգրկված և տնտեսությունների ընդհանուր թվի ավելի քան 80 %-ը և գյուղացիական ամբողջ ցանքաքի և գյուղատնտեսական արտադրության միջոցների ավելի քան 90 %-ը:

բ) Մնացած հացահատիկային չրջաններում (Կենտ. սևահող. չրջան, Ուկրալինայի անտառատափաստան, Միջին Վոլգայի ձախ ափը, Կազակստանի հացահատիկային չրջանները, Արևմտյան Միբիրը, Ուրալը, Բալթիկյան, Հեռավոր Արևելյան Յերկիրը) և բամբակադրծական ու ճակնդեղի մշակության հիմնական չրջաններում (Ուզբեկստանի, Կազակստանի, Թուրքմենստանի և Ադրբեյջանի բամբակադրծական չրջանները, Կենտր. Սևմահողային չրջանի և Ուկրալինայի ճակնդեղի մշակության չրջանները) կույնեկախիմների մեջ միացված և տնտեսությունների ավելի քան 50 տոկոսը և գյուղացիական ցանքաքի ավելի քան 60 տոկոսը: Մի հանգամանք, վոր հնարավորություն է տալիս հիմնականում ավարտելու այստեղ համատարած կույնեկախիմային այս տարում և համեմատյալ զեպս վոչ ուշ, քան 1932 թվի զարմանք:

Այս բոլորը նշանակում է, վոր կույնեկախիմային այն տեմպերը, վոր նշված են կուսակցության Կենտրոնական Կոմիտեի 1930 թ. հունվարի 5-ի վորոշմամբ, կուսակցության 18-րդ համագումարի և խորհուրդների 6-րդ համագումարի վորոշումներով, — արդեն զերադանցված են:

դ) 1931 թվի ցանքաք միասնական կույնեկախիմ տնտեսության բարձր արտադրողականության նոր նմուշներ ավելի: — Ամբողջ ԽՍՀՄ-ում մայիսի մի հնգորյակում արված ցանքաք (9-10 միլիոն հեկտար) զգալի չափով գերազանցեց անցյալ տարվա մայիսի մի հնգորյակի ցանքաքին (8 միլիոն հեկտար): Մեքենատրակտորային կայանները մշակեցին կույնեկախիմական զարմանալի ցանքաքի մի յերրորդից ավելին (ավելի քան 20 միլիոն հեկտար): Կույնեկախիմային մի ձխան հասնող ցանքաք համարյա յերեք անգամ գերազանցեց մենատնտեսների մի ձխան հասնող ցանքաքից: Կույնեկախիմային մեջ մի ձխին հասնող ցանքաք 2-3 անգամ գերազանցեց մենատնտեսների մի ձխին հասնող ցանքաքից: Կույնեկախիմային մեջ մշակական վորակը բարելավվեց:

Դրանից հետևում է, վոր կույնեկախիմական գյուղացիությունն արդեն դարձել է հողագործության կենտրոնական զեմքը, կույնեկախիմային հիմնական արտադրողն են դարձել վոչ միայն հացահատիկի, այլ և գյուղատնտեսական կարևորագույն հումքի (բամբակ, ճակնդեղ, արևածաղիկ և այլն) չրջանում:

Գյուղատնտեսական արտադրության մեջ չքավոր և միջակ — մենատնտեսների գերը յերկրորդական է դարձել: Ավարտվում է կույնեկախիմային վորպես գյուղացիական լիկվիդացիան ԽՍՀՄ հացահատիկային և հումքային չրջաններում:

2. Խորհունտեսությունների ցանքաք տարածությունն աճել է 1930 թվի համեմատությամբ ավելի քան յերկու անգամ: Զերնոտրեստը, անասնաբուծական տրեստները և տեխնիկական կույնեկախիմների խորհունտեսությունները, 1931 թվի զարմանք, ցանելով ավելի, քան 8 միլիոն հեկտար՝ 1930 թվի զարման 3,2 միլիոն հեկտարի հանդեպ, գերակատարեցին խորհուրդների 6-րդ համագումարի առաջադրանքը: Շրջ-

ջանների մեծամասնության մեջ խորհունտեսություններն իրենց ցանքաք վերջացրին կույնեկախիմային չրջաններից 2-3 չարաթ առաջ:

3. Խորհունտեսությունների զարգացման և աշխատավոր գյուղացիության մեծամասնության կույնեկախիմային ուղու վրա կանգնելու հետևանքով, մեր յերկիրը դարձավ աշխարհիս ամենախոշոր գյուղատնտեսություն ունեցող յերկիրը: 1931 թվի զարմանք, 20 հազար կույնեկախիմ տնտեսություններ (վորոնք իրենց մեջ միացնում են 13 միլիոն անհատական տնտեսություններ), 4 հազար խորհունտեսությունների հետ ցանել են զարմանալի տարածության ավելի քան յերկու յերրորդականը, մինչդեռ մնացած 12 միլիոն անհատական տնտեսություններն է վիճակի յեղան ցանել զարմանալի տարածության միայն մեկ յերրորդականը (Համ Կ (բ) Կ հունիսյան պլենումի բանաձևից):

ՌԱՅԻՆԷ ԼՈՒՍԺՈՂԿՈՄԱՏԻ ԶՆԿՈՒՑՈՒՄԸ ՀԱՄ Կ (Բ) ԿԿ՝ ԸՆԿ- ՍՏԱԼԻՆԻՆ

Կուսակցության լենինյան քաղաքականության կերպում հիման վրա՝ Խորհուրդների յերկիրը հնգամյակի յերրորդ տարում վճռական հաղթանակներ ունեցավ ծախարուն սոցիալիստական հարձակման բոլոր կարևորագույն ճակատներում:

Կույնեկախիմական հեղափոխությունը վերելքի ժամանակաչրջանում է դառնում:

Միայն մի տարի յե անցել կուսակցության 16-րդ համագումարի և կուսակցության ԿԿ (հուլիսի 25-ի 1930 թվի) վորոշումներից, վորոնց մեջ ընդհանուր պարտադիր սկզբնական ուսուցման իրադրծումը բարձրացված է քաղաքական կարևորագույն խնդրի տառիճանի:

Ընդհանուր ուսուցումն անց է կացվել արված դասակարգային պայքարի պարագային: Հաղթական հարձակմամբ, բայց և կայուն կուսակցության դեկալարություններ՝ լիովին ջանքախլված և տալիս ու վրա յեն արված ավելի դրույթներն այն մասին, թե ընդհանուր ուսուցման անցկացման տեմպերը մեր ուժերից վեր են:

Պրոլետարական պետությունն ընդհանուր ուսուցման գործում այնպիսի տեմպեր ցույց ավելի, վորպես տեմպեր չի ունեցել, չունի և չի յել կարող ունենալ կապիտալիստական վոչ մի յերկիր:

Ֆարական Ռուսաստանում աշխատավորների յերկանների ճնշող մեծամասնությունը տարրական դպրոցների պատերից դուրս էլին գրումով: Յեվրոպական բուրժուազիային ամբողջ տասնամյակներ եր հարկավոր սկզբնական ուսուցումն իրադրծելու համար: Խորհուրդների յերկիրը մի տարում հիմնականում հասավ գյուղական վայրերում տարրական դպրոցի ծավալով, իսկ բանվորական վայրերում յոթնամյա դպրոցի ծավալով՝ պարտադիր ուսում մտցնելուն:

Յերկանների ընդհանուր պարտադիր ուսուցում մտցնելու պլանը ԿԿ 1930 թվի հուլիսի 25-ի վորոշման տարեդարձի մոմենտին գերակատարված է: ՌԱՅԻՆԷ-ում (առանց ինքնավար հանրապետությունների) առաջին անտիճանի դպրոցներում սովորողների ընդհանուր թիվը հասել է 8.709.937 հոգու — Լուսժողկոմատի պլանի 105,7 տոկոսին: Միայն տարրական դպրոցներում սովորողների թվի աճումը 1929/30 թվի հանդեպ արտահայտվում է 28,4 %-ով: Ինքնավար հանրապետություն-

ներում տարրական դպրոցներում սովորողները ընդհանուր թիվը հասնում է 1.506.013-ի հանրապետությունների պլանի 101,3 %-ի:

Յեթե անցյալ 1929/30 ուսումնական տարում դպրոցական հասակի յերեխաների ընդգրկման միջին տոկոսը 71 էր, դպրոցական վայրերում մինչև 68,2 %-ի իջնելով, ապա ընթացիկ տարում ՌՍՖՍՀ (առանց ինքնավար հանրապետությունների) դպրոցական հասակի յերեխաների ընդգրկման տոկոսը բարձրացել է մինչև 97-ի, իսկ ինքնավար հանրապետություններում՝ մինչև 87,9 տոկոսի:

11—15 տարեկան դեռահասներին ուսուցմամբ ընդգրկվածը հասել է 1.392.146 հոգու՝ 90.000 հոգու հանդեպ, վոր ընդգրկված էլին ուսուցմամբ անցյալ տարի: Նոր կոմպլեկտներ են բացված ՌՍՖՍՀ (առանց ինքնավար հանրապետությունների) 45.335, կամ պլանի 131, իսկ ինքնավար հանրապետություններում դպրոցական նոր կոմպլեկտների բացման պլանը գերադասարժան է 21 %-ով:

Ընդհանուր ուսուցումը մտցնելու հետ միաժամանակ, ընթացիկ տարին դպրոցի պոլիտեխնիկական սկզբունքներով վճռականապես վերակառուցելու սկիզբ հանդիսացավ: Կուսակցության ԿԿ և կուսակցական 11-րդ խորհրդակցության՝ ժողովրդական կրթության վերաբերող վորոշումների հիման վրա, մասսայական դպրոցը ձեռնարկեց սովորողներին ընդհանուր կրթությունը արտադրական աշխատանքի հետ կապելու գործի իրականացման: Դպրոցները սոցիալիստական ձեռնարկություններին, խորհանդեսներին, կոլտնտեսություններին, ՄՏԿ ամրացնելու միջոցով սովորողներին համար արտադրական աշխատանքը մատչելի դարձավ, և դրանով հենց դպրոցը բունց կրթությունը բանվորների ու դյուղացիների աշխատանքի հետ կապելու ուղին:

Դպրոցների ճնշող մասսան արդեն ամրացված է սոցիալիստական արդյունաբերական ու դյուղատնտեսական ձեռնարկություններին: Ֆարքի-գործարանային յոթնամյակների ընդհանուր թիվը 97,5 %-ը ամրացված է ձեռնարկություններին, կոլտնտեսական յերեխաարդյունության դպրոցների 93,6 %-ն է ամրացված: Առաջին աստիճանի դպրոցների 95,6 տոկոսն է ամրացված:

Պոլիտեխնիկական բազան ամրապնդելու համար՝ դպրոցներին մեծամասնության կից կազմակերպվում են արհեստանոցներ և աշխատանքի սենյակներ: Դպրոցի պոլիտեխնիկայի գործի մեջ են բաշխված բանվորների և կոլտնտեսականների լայն մասսաները: Վերջին կիսամյակում ուսուցիչների, բանվորների և սովորողների մասսայական պոլիտեխնիկական կոնֆերենցիաներ են գումարված:

Ընդհանուր ուսուցումն անցկացնելու համար նախապատրաստվելին և աշխատանքի ուղարկվելին, գլխավորապես դյուղական շրջանները, 60.000 նոր ուսուցիչներ:

Մասսայական դպրոցի ուսուցիչն ամենաակտիվ մասնակցությունը ցույց տվեց ընդհանուր ուսուցման անցկացման գործում: Նրանցից հազարավորները ստեղծագործական նախաձեռնություն և հսկայական յեռանդ են յերեան բերում կուսակցության և կառավարության վորոշումների համար մղվող պայքարում, հաճախ գտնվելով ծանր պայմանների մեջ, հողթահարելով դասակարգային թշնամիների դիմադրությունը սոցիալիստի ծավալուն հարձակման ճամբին:

Ընթացիկ տարում բարձրացել է դպրոցի դերը սոցիալիստական չի-

նադարաբյան մեջ: Փառաքանիք դպրոցն ունում է ձեռնարկություններին, նրանց արտփրնպլաններն իրագործելու խնդրում, կոլտնտեսական յերեխաարդյունության դպրոցները դյուղում կանգնած են դյուղական յերեխաական կոլեկտիվացման առաջավոր գիրքերում: Դպրոցների սովորողներն յիրենց շարքերից առաջ քաշեցին հարյուր հաղարավոր կուլտրանակայիններ, վորոնք կամավորության կարգով վերացնում են անդարդաբյունն աշխատավորների մեջ:

Դպրոցի և արտադրության միջև կապ հաստատելը, սովորողների արտադրական ուսուցման մասսայական կազմակերպումը թույլ են տալիս ավելի բարձր աստիճանի հասցնել դպրոցում տեսական կրթությունը: Դպրոցի պոլիտեխնիկայի գործում ընթացիկ տարում զգալի հառաջադիմություն ձեռք բերելով, մենք այնուամենայնիվ դեռ չառաջադիմոր իրագործենք կուսակցության դիրեկտիվները՝ դպրոցի աշխատանքն արժատականորեն և բազմակողմանիորեն բարելավելու մասին, արտադրական ուսուցումը պատշաճ բարձրության հասցնելու մասին, սովորողների կրթական մակարդակը բարձրացնելու մասին և ուսուցչական կադրերի մարքսիստական-լենինյան մասնագիտական-մանկավարչական պատրաստվածությունը ամեն կերպ ամրապնդելու մասին: Այս խնդիրը ՌՍՖՍՀ Լուստովկոմատի գործունեության մոտակա ժամանակաշրջանի գլխավոր և վճռական խնդիր է հանդիսանում, վորի իրագործումն ապահովում է այնպիսի սերունդ պատրաստելու գործը, վորը «ընդունակ է վերջնականապես հաստատել կոմունիզմը»:

Տարրական դպրոցի ծավալով ընդհանուր ուսուցման խնդիրը հիմնականում, լուծելով, մենք ընդհուպ մոտեցել ենք յոթնամյակի ծավալով ընդհանուր ուսուցման իրագործման:

Սոցիալիստական եկոնոմիկայի հիմքի ավարտումը, սոցիալիստական ինդուստրիայի յողորմագույն զիզանտների կառուցումը, համատարած կոլեկտիվացումը ամենայն վճռականությամբ պահանջում են, վոր յոթնամյա ընդհանուր պարտադիր ուսուցման անցկացման տեսպերն արագացվեն:

Այս կապակցությամբ ե՛լ ավելի մեծ չափով, քան մինչև այժմ, առաջ է քաշվում պոլիտեխնիկական դպրոցի ուսումնական-նյութական բազայի առավելագույն ամրապնդման, ուսուցչական կադրերի պոլիտեխնիկական շուտավորյթ նախապատրաստման, նոր դասագիրք և դպրոցական նոր սարքավորում ստեղծելու անհրաժեշտությունը, այլև անհրաժեշտ է արագորեն կառուցել դպրոցական նոր այնպիսի շենքեր, վորոնք լրիվ չափով ապահով են իսկական պոլիտեխնիկական դպրոցի աշխատանքը:

Բայց ինչպան կուսակցության, նրա ԿԿ վորձված զեկավարությունը մենք հաղթահարում ենք այն բոլոր գծավորությունները, վորոնք կան կուլտուրական հեղափոխության ծավալման ուղու վրա, մորի վրա յանցյալ յենք յենթարկում աշխատավորների նոր միլիոնավոր մասնակցի ընդհանուր ուսուցման համար պայքար մղելու համար, և ամենապարզ ժամանակամիջոցում կիրադործենք կուսակցության ծրագիրը յերեխաների ու մինչև 17 տարեկան դեռահասների ընդհանուր պոլիտեխնիկական կրթության մասին:

ՌՍՖՍՀ Լուսավորության ժողովրդական կոմիտե

Ա. ԲՈՒՆՈՎ

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԳՆԱԺԱՄԻ ԲՆՈՒՅԹԸ

Ի՞նչն է բնորոշ աշխարհային համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամի համար: Աշխարհային համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամը գեղաբարձորությունից ճգնաժամ է, վոր դարձանում է կապիտալիզմի ընդհանուր հետադարձության ճգնաժամի հիման վրա, խորացնելով և սրելով այս վերջինը: Գնաժամի խորացումն և նկատվում տնտեսական կյանքի բոլոր ճյուղերում: Կրճատում է նկատվում տնտեսական կյանքի բոլոր ճյուղերում: Կրճատվում է արտադրությունը, ընկնում են գները, պահասում է ներքին ու արտաքին առևտրի շրջանառությունը, աճում են ապրանքային պաշարները, իջնում են ակցիաների կուրսերը, ավելանում են սնանկացումները, աճում են պետական բյուջեների դեֆիցիտները և այլն, և այլն:

Արտադրության կրճատումը յերևում է հետևյալ տվյալներից: 1930 թվի հունվարի համեմատությամբ, վոր կապիտալիստական գլխավոր յերկրների համար արդեն ճգնաժամի ժամանակաշրջանի մեջ է մտնում, 1931 թվի հունվարին արտադրությունն ընկել է մինչև հետևյալ չափերը.—

ա) Պողպատի վերաբերմամբ.— ՀԱՄՆ-ում 36 %-ով, Գերմանիայում՝ 43 %-ով, Անգլիայում՝ 47 %-ով, Ֆրանսիայում՝ 6 %-ով:

բ) Զուգուրների վերաբերմամբ.— ՀԱՄՆ-ում՝ 43 %-ով, Գերմանիայում՝ 44 %-ով, Անգլիայում՝ 48 %-ով, Ֆրանսիայում՝ 9 %-ով:

գ) Քարածխի վերաբերմամբ.— ՀԱՄՆ-ում՝ 22 %-ով, Գերմանիայում՝ 17,5 %-ով, Անգլիայում՝ 22 %-ով, Ֆրանսիայում՝ 11 %-ով:

Արդյունաբերական արտադրության անկման նման թվեր ստացվում են բոլոր արդյունաբերական յերկրների համար: Պողպատածուլած էլին իրենց ուժի 37 տոկոսով միայն, Գերմանիայում՝ 56 տոկոսով, Անգլիայում՝ 50 տոկոսով:

«Գերմանական կոնյունկտուր ինստիտուտի տվյալների համաձայն հումքի կարևորագույն տեսակների 1930 թվի համաշխարհային պաշարներն աճել են քարածուխի վերաբերմամբ՝ 226 %, բամբակի վերաբերմամբ՝ 50 %-ով, ջուտի վերաբերմամբ՝ 117 %-ով, պղնձի վերաբերմամբ՝ 116 %-ով, կաուչուկի վերաբերմամբ՝ 98 %-ով և այլն»:

Մեծածախ գներն 1930 թվի հունվարից մինչև 1931 թվի հունվարն ընկելն ՀԱՄՆ-ում՝ 18 %-ով, Անգլիայում՝ 21 %-ով, Գերմանիայում՝ 14 %-ով, Ֆրանսիայում՝ նույնպես 14 %-ով և այլն:

Ըստ վորում, գների այս անկումը տարածվում է գլխավորապես հողագործական արտադրանքների, դադարված հումքի և արևտների ու կարտոնների կողմից չպաշտպանված արդյունաբերական ճյուղերի վրա՝ ամբողջ ծանրությունը ընկնելով այդ ճյուղերի արտադրողների վրա: Այսպես՝ ցորենի, գարու, վարսակի, բամբակի, բրդի, շաքարի, ջուտի, կաուչուկի, գունավոր մետաղների գներն ընկել են 40-ից մինչև 70 %-ով մինչդեռ քարածխի, յերկաթի, մեքենաների գներն ընկել են միայն 2-ից 20 %-ով: Ֆինանսական ոլորտային գների այս անկումից բոլորից քիչ է տուժում:

Կարևորագույն կապիտալիստական յերկրների արտաքին առևտրի շրջանառությունները մի տարվա ընթացքում ընկել են (տոկոսներով)՝

Ըստ ներմուծման

ըստ արտահանման

ՀԱՄՆ	38,7	28,2
Անգլիայում	06,2	26,2
Գերմանիայում	26,9	16,3
Ֆրանսիայում	6,4	18,5
Յապոնիայում	33,5	34,1
Լեհաստանում	25,5	25,7

Ակցիաների գների հետագա անկումը

Ակցիաների կուրսի ինդեքսը մի տարում — 1929 թվի հոկտեմբերից մինչև 1930 թվի հոկտեմբերը — ՀԱՄՆ-ում 216-ից մինչև 116 ընկավ, Գերմանիայում՝ 132-ից մինչև 96, Անգլիայում՝ 238-ից մինչև 185:

Աճում է սնանկացումների թիվը: Սնանկացումների մեջ արդեն կան չափադանց «սովոր» ձեռնարկություններ, ինչպես որինակ այսպես կոչված Միացյալ Նահանգների բանկն Ամերիկայում՝ 250 միլիոն դոլար պաշխով և էլի 931 զանազան ամերիկյան բանկեր՝ 515 միլիոն դոլար պաշխովների ընդհանուր դումարով: Այնուհետև Ուստրիկ Ֆրեմայի սնանկացումը Ֆրանսիայում՝ մեկ միլիարդ Ֆրանկ դումարով, Պլեսսի յիշանների տան սնանկացումը Գերմանիայում և այլն:

Պետական բյուջեների դեֆիցիտներն աճում են Գերմանիայում մի միլիարդ մարկով, Անգլիայում՝ 27 միլիոն ֆունտ ստերլինգով, Ֆրանսիայում՝ 2 միլիարդ Ֆրանկով, ՀԱՄՆ-ում՝ 500 միլիոն դոլարով, Իտալիայում՝ 950 միլիոն լիրայով և այլն (ընկ. Մանուիլսկու կ 11-րդ պլենումում արած զեկուցման նյութերից):

Կապիտալի յերկրներում մենք տեսնում ենք արտադրության համատարած անկում:

ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԿՈՂՈՑՈՒՄԸ ԳԵՐՄԱՆԻԱՅՈՒՄ

ՆՈՐ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԴԵԿՐԵՏ

Հինգեքուրդն ստորագրեց կառավարական նոր արտահարդ դեկրետը: Դեկրետը մի շարք ձեռնարկումներ է նախատեսում պետական բյուջեի հավասարակշռությունը վերականգնելու համար, վորի դեֆիցիտը ներկա մոմենտում կազմում է մոտ 940 միլիոն մարդ: Կկրճատվեն 4-ից մինչև 8 %-ով պետական ու կոմունալ հիմնարկությունների բոլոր ծառայողների ուժերները, կենսաթոշակները և այլ յեկամություններ: Միաժամանակ կմտցվի այսպես կոչված «ճգնաժամային հարկ», վոր պետի վճարեն բոլոր աշխատավարձ ստացողները, առևտրականները, արհեստավորները, գյուղատնտեսությունը դատվողները և այլն: Այս հարկը կկազմի յեկամուրի 9 տոկոսը: Գործազուրկների նպաստները կկրճատվեն 5 %-ով: Բացի այդ, կպակասեցվեն այն բոլոր ծախսերը, վորոնք կապված են գործազուրկության հետ (ըստ յերևույթին կկրճատվեն հասարակական աշխատանքների չափերը): Դեկրետն այնուհետև նախատեսում է բանվորական 40 ժամյա շաբաթ մտցնել՝ աշխատավարձի համապատասխան յջեցմամբ: Կհաստատվի նաև շաբաթի հարկ՝ 100 կիլոյին 21 մարկի չափով:

Եւրոպայի արտակարգ դեկլարացիոն վոչ միայն խիստ վատթարացրեց զհե-
մանական բանավորներն ու ծառայողներն աշխատանքի պայմանները,
այլեւ մի շարք նոր այնպիսի ձեռնարկումներ մտցրեց, վորոնք չտեսնե-
լիս չափով կրճատում են բանվոր դասակարգի թաղաքական և տնտե-
սական իրավունքները: Այդպիսի ձեռնարկումներն մեկն և հանգիստ-
առած աշխատեց կոչված «կամավոր» աշխատանքային պարհակ մտցնելը:
Աշխատանքային պարհակ կազմակերպողները կլինեն հասարակական
գանազան կազմակերպություններն ու միությունները, վորոնց անդամ-
ները պետք է «կամավոր խմբեր» կազմեն աշխատանքային պարհակ
կատարելու համար: Դեկլարացիոն հոլյա և հայտնվում, վոր այս կամու-
վորներն միջև տեղի ունեցող մրցումով ձեռք կբերվեն առավելագույն
եֆեկտներ նվազագույն ծախսերով:

Դեկլարացիոն համաձայն 40-ժամյա բանվորական շաբաթ մտցնելը աշ-
խատավարձի համապատասխան կրճատմամբ՝ պետք է տեղի ունենա-
տարիֆային ամեն տեսակ պայմանագրերից դուրս՝ ձեռնարկատերերի և
պրոֆմիսիոններն կամավոր համաձայնությամբ: Այդ նշանակում և՛
վերջնականապես վերացնել բանվորական ժամանակը կարգավորող բո-
լոր պայմանագրերը: Կառավարության դեկլարացիոն ուղղակի մատանշում
և, վոր «կառավարությանը ձգտում է աղատել տնտեսությունը այն
ծանր շղթաներից, վոր ստեղծել են միություններն ու համաձայնու-
թյունները տնտեսական բնագավառում»: Բացի այդ, դեկլարացիոն նախա-
տեսում է հացի դործարանում դիշերային աշխատանքի արգելքի վե-
րացումը, այլև քարածխային արդյունաբերության ձեռնարկատերերին
ազատելը՝ բանվորների սոցիալական ապահովագրական մուծումների
վճարելուց:

ՀՈՒՎԵՐԻ ՊԼԱՆԸ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒՅԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԵԼՈՒ ՊԼԱՆ Ե

ԼԼՈՅԴ—ՋՈՐՋԸ ՍԱՐՍԱՓԻ ՄԵՋ Ե՝ ԳԵՐՄԱՆԱՅՈՒՄ ԿՈՄՈՒՆԻՋՄԻ ԱՃՄԱՆ ՀԱՆԴԵՊ

«Պատեր Լյուդ»-ը հրապարակում է Լյուդ Ջորջի մի մեծ հոդվածը,
վորը նվիրված է Հուլիսի պլանին և այն բանակցություններին, վորոնք
առաջացել են ՀԱՄՆ նախագահի յերույթի ստեղծությամբ: Լյուդ
Ջորջը հոռետեսորեն և արամադրված է չի ծածկում իր յերկուզը կո-
պիտակի միջոցով ապագայի վերաբերմամբ:

«Հուլիսի պլանի մասին Ծրանիայի հետ վարվող աշխատեց կոչված
բանակցությունները», գրում է Լյուդ Ջորջը, հաստատու տեսարան
ին ներկայացնում նույնիսկ այլ լավատեսների համար, վորոնք դեռ
հավատում են մարդկային ստույգ մտքին և պետական անձանց մարդ-
կայությունը:

Այնուհետև գովաբանելով Հուլիսի պլանը, Լյուդ Ջորջն ասում է,
թե Հուլիսը ցույց տվեց, վոր ինքը բացառիկ հեռատես մարդ է: Թե այդ
թե՛ հեռատեսություն է, Լյուդ Ջորջը բացատրում է հետո—

«Կոմունիզմի անընդհատ աճումը Գերմանիայում, ասում է Լյուդ

Ջորջը,— ահուկի վտանգ է ներկայացնում ամբողջ Յեյրոպայի հա-
մար: Պատերազմը ցույց տվեց, թե ինչպիսի հզոր ժողովուրդ են դեռ-
մանացիք փորձությունների ժամերին: Դրա համար ել կոմունիստա-
կան Գերմանիան աշխարհի համար ավելի վտանգավոր կլինի, քան
նույնիսկ կոմունիստական Ռուսաստանը»:

Լյուդ Ջորջը իսկական վախի մեջ է՝ Գերմանիայում կոմունիզմի
հաղթանակի հնարավորության հանդեպ: «Գերմանիան,—գրում է նա,—
աշխարհում առավել վորակալ և առավել կրթված պրոլետարիատ
ունի»: Գերմանական պրոլետարիատի կողմից իշխանությունը խլելու
հանդեպ Լյուդ Ջորջի վախը սաստկանում է նրանով, վոր նրա ասելով,
դեռմանական ինտելիգենցիան, հակառակ ուսականին, պաշտպանում է
կոմունիզմը:

«Յեթե Գերմանիայի կրախին, — նախազգուշացնում է Լյուդ Ջոր-
ջը, — հեռու իսկա ձեռք գործադրվող ժամը ու անանկություններով,
սպա յերկիրը կարող է ընկնել կոմունիզմի ցանցի մեջ, իսկ դրան կհե-
տևի նաև Ալստրիան: Յեա չեմ կարող պատկերացնել այլևի չար վտանգ
Յեյրոպայի և ամբողջ աշխարհի համար, քան կոմունիստական մի պե-
տություն կենտրոնական Յեյրոպայում, վոր դեկավրավում է աշխարհի
մեջ առավել ինտելիգենտ և դիսցիպլինար ժողովուրդի կողմից»:

«Ռուսական հեղափոխությունը, — բացականչում է Լյուդ Ջոր-
ջը, — հարյուր անգամ ավելի նշանակություն կստանար: Ռուսաստա-
նը բնական հարսությունների անապառ աղբյուրներ և վիթխարի կեն-
սունակ մասսաներ ունի: Գերմանիան ունի բավական փորձ և գիտու-
թյուն՝ Ռուսաստանի բոլոր բնական հարսությունները շահագործելու
համար»:

ԲՈԼՈՐ ՅԵՐԿՐԵՐԻ ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ՀԱՐՎԱԾԱՅԻՆ ԲՐԻԳԱԴԸ

«Ասում են, վոր մեր յերկիրը բոլոր յերկրների պրոլետարիատի
հարվածային բրիգադն է: Այդ լավ է ասված: Հանուն ինչի՞ յե ո՞ժան-
դակում մեզ միջազգային պրոլետարիատը, ինչո՞վ ենք մենք արժանա-
ցել այդպիսի ո՞ժանդակության: Նրանով, վոր մենք առաջինը կոմի-
նիստներին կապիտալիզմի դեմ, մենք առաջինը հաստատեցինք բանվո-
րական իշխանություն, մենք առաջինը սկսեցինք կոոպերել սոցիալիզմ:
Նրանով, վոր մենք անում ենք մի գործ, վորը հաջողության դեպքում
չուր կտա փող աշխարհի և կապիտալիզմի փող բանվոր դասակարգը:
Իսկ ի՞նչ է հարկավոր հաջողության համար — մեր հետամնացության
վերացումը, չինարարության բարձր բացիլիկյան տեմպերի զարգա-
ցումը: Մենք պետք է առաջ շարժվենք աշխատեց, վորպեսզի ամբողջ աշ-
խարհի բանվոր դասակարգը մեզ վրա նայելով կարողանա ասել — ահա
նա՛ իմ առավել ցուցադրող, ահա նա՛ իմ հարկածային բրիգադը, ահա
նա՛ իմ բանվորական իշխանությունը, ահա նա՛ իմ հայրենիքը, — նրանք
լավ են անում իրենց գործը, մեր գործը — լավ, — ոգնենք նրանց կա-
պիտալիզմի դեմ և հրահրենք համաշխարհային հեղափոխության գոր-
ծը: Պետք է արգարացնենք համաշխարհային բանվոր դասակարգի հյու-
սերը: Այս, պետք է, յեթե մենք չենք ուղում խայտառակի մերջում»:

(ՄՍԱԻՆ)

ԿԱՊԻՏԱԼԻԶՄԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԻՋԻՍՈՐ ՅԵՎ ՍՈՑԻԱԼԻԶՄԻ
ՀԱՂԹԱԿԱՆ ՎԵՐԵԼՔԸ

(ԸՆԿ. Ա. ԽԱՋՅԱՆԻ ՀԱՌԸ ՀԱՅԿՈՄԿՈՒՄԻ (Բ) 8-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐՈՒՄ)

16-րդ համագումարում ընկ. Ստալինը հայտարարեց, Վոր «ներկա տնտեսական ճգնաժամն ամենալուրջ և ամենախորը ճգնաժամն է մինչև այժմ յեղած համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամների թվում»։ Բուրժուական և սոցիալ-ֆաշիստական մամուլն այն ժամանակ վայրենի կատաղությամբ կամ հեղեանքով ընդունեց այդ հայտարարությունը. բուրժուական և նրա սոցիալ-ֆաշիստական դորժակալներն սպասում էին մոտավոր «բարդավաճման և ծաղկման» նոր շրջանին։ Սակայն կրիզիսի ծավալման և խորացման նորանոր փաստերը յեկան կույրերին անգամ ցույց տալու մեր առաջնորդի մարքսիստական զիազնոզի ճշտությունը։

Կապիտալիստական աշխարհն այսօր կարոտով միայն կարող է հիշել իր արտադրության նույնիսկ այն մակարդակը, վոր գոյություն ուներ 16-րդ համագումարի նախորդակին։ Կապիտալիստական տնտեսության ճեղքվածքներն ավելի և ավելի լայնանալով՝ հասել են մինչև նրա հիմքի, նրա պատվանդանի շերտերը։ Արդյունաբերության կրճատումը, արդյունաբերական արտադրանքի նոր, ավելի սուր անկումը հետ և չարտել կապիտալիզմի հիմնական յերկրները և հասցրել արտադրության այն մակարդակին, վորի վրա նրանք դնում էին 20-30 տարի սրանից առաջ։ Կապիտալիստական յերկրների արտադրությունը վերջին յերկու տարում կրճատվել է ավելի քան 25 տոկոսով։ Այսպես ուրեմն, վոչ թե առաջխաղացում, այլ հետադարձ շարժում, դահավժանկում և այն էլ ինչպիսի՝ տեմպերով։ Հիշենք թեկուզ հիմնական յերկրների տեսակարար կշիռը համաշխարհային արդյունաբերության ընդհանուր արտադրանքի գումարում։ Բուրժուական տնտեսական որդանների վիճակագրական տեղեկություններից նույնիսկ յերևում է, վոր կապիտալիզմի հսկան, ՀՄՆ նահանգները, վորոնք դեռ 1928 թվին տալիս էին համաշխարհային արդյունաբերական արտադրանքի 53,4 տոկոսը, 31 թվի առաջին կեսին իջեցրին արտադրանքը մինչև 48,8 տոկոս։ Գերմանիայի արդյունաբերական արտադրանքի տեսակարար կշիռն իջել է նույն շրջանին՝ 13,8 տոկոսից մինչև 11,9 տոկոս։ Անգլայինը՝ 11,9 տոկոսից մինչև 10,1 տոկոս։

Միակ յերկրն աշխարհում, վոր այդ շրջանում բուռն թափով բարձրացել է իր տեսակարար կշիռը համաշխարհային արդյունաբերական արտադրանքի մեջ, կառուցվող սոցիալիզմի յերկրն է, Խորհրդային Միությունը։ 28 թվի 5,5 տոկոսի փոխարեն 1931 թվին Խորհրդային Միության արդյունաբերության արտադրանքը կազմում է համաշխարհային արդյունաբերական արտադրանքի 11,4 տոկոսը։ Յերկու և կես տարում մենք կրկնապատկեցինք մեր կշիռը համաշխարհային արդյունաբերության մեջ, զգալի չափով կրճատելով այն տարածությունը, վորով դեռ հետ ենք մնում կապիտալիզմի առաջավոր յերկրորդներից։

Կապիտալիզմի ընդհանուր կրիզիսը, ինչպես հայտնի յե, չի սահմանափակվում արդյունաբերության շրջանակով։ Հաշվետու շրջանում

ավելի յե լայնացել և խորացել ագրարային կրիզիսը կապիտալիստական յերկրներում։ Վերջին շրջանում, 1930 թվի ամառվա ամիսներից սկսած, առանձնակի սուր կերպարանք է ստանում նաև վարկային սխառեմի և վալյուտայի կրիզիսը։ Անգլիայի հետքերով, կապիտալիստական մոտ 40 յերկրներ դահավժում են արդեն վալյուտայի ու վարկային սխառեմի կրիզիսի գծով։ Բուրժուական գորավոր յերկրների, կապիտալիստական հարյուրավոր ու հազարավոր բանկերի և ձեռնարկությունների, ֆինանսական կապիտալիզմի բազմաթիվ գիդանանքի տնանկացումն աղգանշում է կապիտալիստական աշխարհի, կապիտալիզմի տնտեսական սխառեմի լիակատար սնանկացումը։

Այդ սնանկացումն ամենից առաջ անդրադառնում է աշխատավորական մասսաների դրության վրա։ 40 միլիոն դորժագուրդ արդյունաբերական արդյունաբերողներ — ահա կապիտալիզմի սնանկացման ու նեխման առաջին վկայականը։ Իսկ 40 միլիոն բանվորության դորժագրկույթյունն առաջ է բերում համատարած սովի, թշվառության, կործանման ահուկի սրածանրություն տանջվող մի քանի հարյուր միլիոն աշխատավորական բազմությունների դժոխային կացությունը կապիտալիստական աշխարհում։

Ահա կապիտալիստական աշխարհի հանրագումարները։ Չկա այլևս յերկրագնդի հինգ վեցերորդ մասի վրա մի յերկիր, ուր կրիզիսը համակած չլինի արդեն ժողովրդական տնտեսության հիմնական ճյուղերը, ուր աշխատավորական մասսաներն ընկած չլինեն պատմության մեջ չտեսնված կարիքի և աղետի գիրկը։ Համաշխարհային կրիզիսը ցնցում է ու խաբխրում կապիտալիստական աշխարհի ամենախոր հիմքերը։

Ընդհանուր ճգնաժամի, կապիտալիզմի բոլոր ներքին հակասությունների ծայրահեղ սրման և համատարած կարիքի ֆոնի վրա բուռն թափով աճում է բանվորական և գյուղացիական մասսաների ցատումը տիրող կարգերի դեմ, բարձրանում է հեղափոխական շարժման հզոր ալիքը։

Մի շարք յերկրներում ներկայումս արդեն հասնում են հեղափոխական կացության բոլոր նախապայմանները։ Գերմանիայում, Լեհաստանում, Ռումինիայում, բանվոր դասակարգն իր բայլելիչան ավանդարդի գլխավորությամբ պատրաստվում է վճռական մարտերին։

Հեռավոր Արևելքում, Չինաստանի հսկայական տերիտորիայի վրա հաղթականորեն ծածանվում է խորհուրդների դրոշակը։ Չինաստանի կարմիր բանակը ներկայումս արդեն դարձել է գորավոր մի ուժ, վորն հերոսական կոմունիստական կուսակցության ղեկավարությամբ հաջողությամբ կռիվ է մղում Չինաստանի աղատագրման, նրա խորհրդային հեղափոխության վերջնական հաղթանակի համար։

Յերկրագնդի բոլոր մասերում վերջին յերկու տարվա ընթացքում հսկայական չափով աճել են կոմունիզմի ուժերը։

Իդուր չե, վոր բուրժուազիայի համեմատաբար ավելի հեռատես տնտեսագետներն անգամ կապիտալիզմի համար ծանր ու ճակատագրական են համարում ընթացիկ 1932 տարին։ Անբուժելի յեն արդեն այն ճեղքվածքները, վորոնք առաջ յեկան և ավելի ու ավելի խորանում են

կապիտալիզմի հիմնադրում՝ կապիտալիզմի ընդհանուր կրիզիսի, ցնցումների, «պատերազմների և հեղափոխությունների» ներկա եւրո-
խայում:

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ԴՅՈՒՂԱՅԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԱՅԻՄԱՐԻ ՅՆ ԴՈՒՐՍ ԳԱԼԻՍ

Ճշմարտութեամբ համակել և բացի Գերմանիայի 4,5 միլիոն չքավոր տըն-
տեսությունները 950.000 միջակ տնտեսություններ:

Յուրեւից, բանջարեղենի և անասունների վաճառքից ստացած յե-
կամուտը հասել և 1928-29 տնտեսական տարվա 9,3 միլիարդ մար-
կից՝ 8 միլիարդի, ընթացիկ տարում: Աշխատավոր դյուրացիներն ա-
նասունները վաճառում են չնչին գներով, բարձր հարկերը վճարելու
համար: Չափազանց դժուր յեն նաև դյուրացիական տնտեսությունների
համար անասունների կերի բարձր գները:

Կամկուտակցութեան և ձախ դյուրացիական միութիւնների գեկա-
վաքութեամբ Գերմանիայի աշխատավոր դյուրացիական հոծ մասնա-
ները պայքարի յեն դուրս գալիս կոմկուտակցութեան հետեյալ լուրճոգ-
ներով:

Չեղյալ հայտարարել հարկերի ապառիկները, վերացնել աճուրդով
վաճառելու կարգը, կապալաւարձն իջեցնել, խոշոր կալվածատերերի
կալվածներն աղքատացնել, Յունգլէ պլանը շեղյալ հայտարարել, աղ-
քերի կիզայից դուրս գալ, ստեղծել բանվորների և աշխատավոր դյու-
րացիների կառավարութիւն:

Այդ պահանջները ներկայացրել են Ռաւնուտ, Հոենսոյան չրջա-
նում, Վալմարում, Վոստերվալդում և այլ ուսյուններում տեղի ունե-
ցած դյուրացիական կոնֆերենցիաները: Այդ կոնֆերենցիաները հան-
դիսանում են նախապատրաստական ետապներ համադերմանական դյու-
րացիական կոնգրեսի համար, վորը տեղի յե ունենալու Բեռլինում,
փետրվարի սկզբին: (ԱՀԳ):

ՍՊԻՏԱԿ ՏԵՐՐՈՐԸ ԼԵՀԱՍՏԱՆՈՒՄ

Լեհական սեյմը կայացրեց մի վորոշում, վորի համաձայն դատի
յեն հանձնվում սեյմի կոմունիստական պատգամավորներ՝ Բուժինսկին
և Դանեցկին:

Կոմպատգամավոր Ռոժեկը հանդես յեկավ մի ճառով, վորի մեջ
անողոք դատաւարութեան յենթարկեց սեյմի քաղաքականութիւնը:

«Դուք դատի յեք հանձնում կոմպատգամավորներին, հայտարա-
րեց Ռոժեկը, վորոնք այս ժողովում նոր նախապատրաստվող իմպե-
րիալիստական պատերազմի միակ և իսկական թշնամիներն են:

Դուք մեր ընկերներին դատի յեք մատնում այն բանի համար, վոր
նրանք համառորեն հեղափոխական պայքարի կոչ եյին տնում Փաշիա-
տական դիկտատուրական կառավարութեան դեմ, վորը բանվորներին և
դյուրացիներին կարիքի, գործազրկութեան և սովի յե մատնում: Դուք
նրանց դատարանի ձեռքն եք մատնում նրա համար, վոր նրանք մեր-
կացնում եյին ձեր պատերազմական նախապատրաստութիւնները
ԽՍՀՄ-ի դեմ, այն բանի համար, վոր այդ ընկերները ճշմարտութեան

եյին տնում պրոլետարական պետութեան մասին: Այդ պետութեան
միջխարազուն սոցիալիստական շինարարութեան, ԽՍՀՄ-ի պրոլե-
տարիատի և աշխատավոր դյուրացիութեան հարաձուռն նյութական բա-
րեկեցութեան մասին: Այն բանի համար, վերջապես, վոր նրանք կոչ
եյին տնում պաշտպան կանգնել ԽՍՀՄ-ին, վորին դուք մահու չափ
ատում եք: Դուք թագնել եք, սակայն ստալին-իսկ պատեհ գեպիւմ
բովանդակ աշխարհի իմպերիալիստական բանդիտների հետ միասին
հհարձակվեք նրա վրա:

Հեղափոխական պատգամավորներին դատի հանձնելը լուկ մի ողտկն
և Փաշիստական այն տերրորի սխտեմում, վորի ողտկութեամբ դուք
կամենում եք շղթանելով կաշկանդել աշխատավոր մասսաներին, իսկզ-
բել նրանց հեղափոխական պայքարը սովի կառավարութեան դեմ, կա-
ռավարութիւն, վորը հակախորհրդային պատերազմ և նյութում:

Բանտային խոշտանդումներ, կախաղաններ, — հաւ այս և այն տե-
րորի գները, վոր սր-որի վրա նորանոր գոհեր և կլանում:

Սկզբնիստում, Գրոշոյի բանտում սղանված և մեկը, Բեռլոստի-
բանտում պատտ-պատտ են արել մի ուրիշին: Որը ցնրելով փողո-
ցում սղանել են մի յերիտասարդ բանվորի՝ Կոզենին: (Նախազան-
քներ Ռոժեկին դրկում և խոսքից) (ԱՀԳ):

ՅՐԱՆՍԱԿԱՆ ԿՈՄԿՈՒՍՐ ՊԱՅԻՄԱՐ Ե ԾԱՎԱԼՈՒՄ ՀԳՆԱԺԱՄԻՑ ՀԵՂԱՓՈՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆԱՊԱՐՀՈՎ ԴՈՒՐՍ ԳԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Հրատարակվել են Ֆրանսական Կոմկուտակցութեան համադումարի
թիւերները: Թեղիաները մի կողմից նկարագրում են կապիտալիստական
սխտեմի խոր կրիզիսը, իսկ մյուս կողմից՝ ԽՍՀՄ-ի սոցիալիստական
նորմալումները, վոր հանդիսանում են կուտակցութեան առաջնորդ ընկ.
Ատալինի գեկավարութեամբ լենինյան գծի անշեղ կիրառման արդյունք:
Այնուհետև թեղիաները նշում են, վոր կրիզիսի հետևանքով իմպերիա-
լիստական հակառակութիւնների սրումը ներկայումս ստանձնապես սղոտ-
նայից և դարձնում պատերազմի վտանգը: Թեղիաներն ապացուցում են
սոցիալ-Փաշիստական թեորիայի կատարյալ անսնկացումը: Այդ թեո-
րիան ժխտված և յերկրում տնտեսական կրիզիսի խորացմամբ, կապի-
տալի հարձակմամբ՝ ինչպես մայր ցամաքի աշխատավորութեան, այն-
պես և գաղութային ժողովուրդների և ճնշված աղքատ ժողովուրդների
թիւերների վրա (Եղան-Լոթարինդիա, Կորսիկա):

Թեղիաներում նշվում և, վոր Ֆրանսական իմպերիալիզմը մի ժա-
մանակ ողտաղործեց զանազան յերկրների կրիզիսի անհամարա դար-
գացումը և համեմատաբար ուժեղացրեց իր միջազգային դիրքերը: Սա
նպատեց վերաւայան դաշնագրով ստեղծված ժողովուրդների շահա-
գործմանը, վոր առանձնապես ծանրացավ գերմանական պրոլետարիա-
տի վրա: Թեղիաներն ընդգծում են, վոր ներկայումս անհրաժեշտ և
իրականացնել Ֆրանսական և գերմանական պրոլետարիատի դաշնակ-
ցութեան գործը:

Այնուհետև թեղիաներում ընդգծվում և, վոր Ֆրանսական իմպե-
րիալիստներն ողտաղործում են իրենց գերիշխան դրութիւնն Ազգերի
Լիգայում, վորպեսզի հարձակում նախապատրաստեն ԽՍՀՄ-ի վրա:

Անցնելով Ֆրանսական հեղափոխական ուժերի գնահատմանը, թե-
ղիաները նշում են գործադուլային շարժման այն մեծ չափերը և մար-

տական բնույթը, վոր 130-31 թ. ընդգրկել են 1.200.000 մանածագործ, հանքագործ, մետաղագործ և նավահանգստային բանվոր: Կրկիսի սրման և պլուրետարիատի հեղափոխական ու գաղութային շարժման ազդեցությունները յերկրում նկատվում են բուրժուական բոլոր ուժերի՝ բուրժուական բոլոր կուսակցությունների, վորոնց թվում նաև առցիալ-դեմոկրատականի՝ կենտրոնացում՝ բանվոր դասակարգի վրա հարձակում գործելու և ՈՍՀՄ-ի դեմ աղբյուրի վաղաքականությունն ուժեղացնելու նպատակով:

Անցնելով ներկուսակցական դրությունը, Ֆրանսիայի Կոմկուսակցության թեղիսներն ընդգծում են Կոմինտերնի վեցերորդ կոնգրեսի և Ֆրանսական Կոմկուսակցության վեցերորդ համագումարի վորոշումները ճշտությունը:

Մասնակի հաջողությունների հետ միասին թեղիսները նշում են Կոմկուսակցության թույլ տված լուրջ սխալները: Կուսակցությունը չի կարողացել ողտադործել յերկրում ստեղծված բարենպաստ պարագաները՝ մասսաներին մոբիլիզացիայի յենթարկելու և կապիտալի դեմ հարձակում գործելու համար, ոպորտունիստական պասիվություն են հայտարարել բանակում հակառակական աշխատանք տանելու գործում, անբավարար ուշադրություն են դարձրել գաղութային ժողովուրդներին հեղափոխական շարժմանը, գյուղացիական և յերիտասարդական շարժմանը: Կոմկուսակցության կազմակերպչական թուլությունը գլխավոր պատճառներից մեկը—յերկու ճակատում՝ աջ ոպորտունիզմի և «ձախ» սեկտանտության, ներկուսակցական դեմոկրատիայի յախտման, կուսակցության ներսում բուն դրած խմբակային պայքարի, մեխանիկական (բյուրոկրատական) ղեկավարության մեթոդների դեմ պայքարելու անկարողությունն են: Կրկիսի սրման, մասսաների ազդատության աճման առաջիկա հեռանկարներն անհրաժեշտ են դարձնում ուժեղացնել հեղափոխական պայքարը՝ կապիտալի տիրապետության տապալման և պրոլետարական ղեկատուության հաստատման նպատակով: Այդ խնդրի իրականացման համար կուսակցությունն իր ուշադրությունը կենտրոնացնելու յե արդյունաբերության վճռական ճյուղերին, վորոնց թվում ուղղական արդյունաբերության վրա՝ իրականացնելով ամենուրեք պրոֆիտիսենտական միասնականությունը: Կոմկուսակցության մյուս խնդիրը — պայքարն են իմպերիալիստական պատերազմի, հակախորհրդային ինտերվենցիայի նախապատրաստման, վերստիան սիստեմի, Յունդի պլանի, գաղութային ժողովուրդների ստրկացման դեմ: Այդ բանի հետ զուգընթաց՝ Կոմկուսակցությունը պետք են մասսաներին սխալմատիկաբար դաստիարակի յնտերնացիոնալ վորդով, մոբիլիզացիայի յենթարկի պրոլետարիատին՝ իմպերիալիզմի դեմ պայքարելու համար, լիկվիդացիայի յենթարկի բոլոր «պաքիֆիստական» տենդենցները կուսակցության շարքերում, ուժեղացնել հակաիմպերիալիստական աշխատանքը, վոստիկանական հալածանքների դեմ պայքար մղելու աշխատանքը, պայքարի քաղաքական բանադակյալների ձերբակալված զինվորների, նավաստիների ազատ արձակման, ոտարերկրյա և գաղութային բանվորների իրավահավասարության, Ֆրանսիայից սպիտակ գվարդիականներին վտարելու, բանվորական ինքնապաշտպանության կազմակերպման համար: Կուսակցությունն անհրաժեշտորեն պետք են ձեռք բերի կուս կազմակերպված բալլադի-

կյան ղեկավարություն, անչեղորեն կանգնած Կոմինտերնի դիրքերի վրա, պետք են յեռանդուն պայքար ծավալի յերկու Ֆրոնտի՝ աջ ոպորտունիզմի և «ձախ» սեկտանտության դեմ, մոբիլիզացիայի յենթարկի մասսաներին՝ կատարի և վճռական պայքար մղելու բուրժուական ու Ֆաշիստական ղեկատուության դեմ և պրոլետարական ղեկատուության համար:

ԶԻՆԱՍՏԱՆԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՅԵՎ ԿՈՒՆՏՈՒՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆԻԸ

Լինոյան, Չելլին, Յուսյան, Լիլին-Լյույան (Հունանի նահանգ) չրջաններում, Թունդան չրջանում (Հյուսիսի նահանգ) և Լյանհուաթին ինինչոու, Վնցդյա, Պինյան չրջաններում (Յիլյանի նահանգ) հաստատված են խորհրդային իշխանություն:

Խորհրդային այս ուայոնի կազմի մեջ են մտնում նաև Չանչայի և Խոչոյույի չրջանները (Հունանի նահանգ) մի մասը: Այդ խորհրդային ուայոնում գործում են չինական 16-րդ Կարմիր բանակը: Խորհրդային այս ուայոնում լիովին բունագլուխ են կալվածատիրական հողերը: Կուլակությունը ցույց տվեց մոլեգին ղեկավարություն չինական խորհրդային իշխանությունն աղբարային քաղաքականությունը: Չքալոր գյուղացիությունն այժմ աղբում են շատ ալելի լավ պայմաններում, քան կարմիր բանակի գալուց առաջ: Դյուղացիությունը վոչ միայն հող ստացավ, այլև ազատվեց բոլոր հին հարկերից և տուգանքներից: Խորհրդային իշխանությունը սահմանել են միասնական յեկամտային պրոգրեսիվ հարկ: Խորհրդային որենքով այն գյուղացիք, վորոնց տարեկան ալելցուկը 5 պիկուլից ալելի չեն (պիկուլը՝ 59,7 կիլոգրամ են) ազատվում են հարկերից:

Դյուղացիությունը վոչ միայն իր ժամանակին լիովին մուծում են հասանելի հարկը, այլև դերակատարում են խորհրդային կառավարության հարկային առաջադրանքները:

1930 թ. Վանցդյա չրջանում գյուղացիք խորհրդային իշխանությունը հանձնեցին հասանելի հարկից դատ 2400 պիկուլ բրինձ: Խորհրդային կառավարության ձեռքում են գտնվում Լյույանի թղթի գործարանը, Լյանհուաթինի քարածխի հանքերը և Վանցդյայի ձենապակու ձեռնարկությունները: Չինական բանվորագյուղացիական բանակի թղթադրամները և չինական խորհրդային արծաթե դրամները վայելում են մեծ վստահություն:

Բանվորագյուղացիական մասսաներն աշակցություն են ցույց տալիս կարմիր բանակային զորամասերին, ոգնում են հանդերձանք և ուղամթերք փոխադրելու ժամանակ և ծառայում են իբրև լավագույն ուղեցույցներ: Այդ մասսաներն առանձին յնաձե են ցուցաբերում վրավորված կարմիր բանակայինների նկատմամբ:

Լյույանում բացված են հիվանդանոց 5.000 մահճակալով: Այնտատուր կանայք կազմակերպում են լյաղարարուհիների, դերձակուհիների առանձին յամբեր՝ վրավորված կարմիր բանակայինների կարիքները հողալու և սպասարկելու համար:

Հաչմանդամ կարմիր բանակայինների համար խորհրդային կառավարությունն ստեղծել են առանձին տներ: 1930 թ. սեպտեմբեր ամսից

մինչև 1931 թ. մարտ ամիսն ավելի քան 30.000 բանվորներ և գյուղացիներ հոծարակամ մտել են կարմիր բանակի շարքերը:

Բացի Կարմիր բանակից, վոր հանդիսանում և կանոնավոր ուղիմական ուժ, գյուղացիներն ունեն սեփական զինյալ կազմակերպություններ ի դեմս «Կարմիր պաշտպանություն» ջոկատներ: Գրանց խընդիրն և՛ վոչնչացնել կալվածատիրական և կուլակային գործերին կարմիր ռայոններում և վերջիններին հարեան ռայոններում, ինչպես նաև ուղեւթյուն հասցնել կարմիր բանակին՝ սպիտակների դեմ մղվող պայքարում:

Ներկայումս «Կարմիր պաշտպանություն» ջոկատներն այդ չըջանում ունեն ավելի քան 3000 հրացան և մեծ քանակությամբ նիզակներ: Խորհրդային ռայոնը մեծ նվաճումներ ունի կուլուրական շինարարության բնագավառում: Յերկու գավառում, ինչպես նաև Լյուբյան չըջանի մեջ մտնող 8 գավառներում բացված են 110 ժողովրդական դպրոցներ և 2 բարձրագույն լինիյան դպրոցներ: Յուրաքանչյուր ժողովրդական դպրոցում առաջնության պարագմունքներ ունենում են մանուկները, իսկ յերկույան՝ չափահասները:

Ուսումնական պիտույքներ, դրքեր և այլն աշակերտությունը և ուսանողությունը արվում և ձրիաբար, գյուղական խորհուրդների հաշվին (ԱՀԳ):

ՀԱՊՈՂ-ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄՆ ԱՆԵՈՒՍԱՓԵԼԻ ՅԵ

Գեներալ Միաչելն սպանում և վաչնացնել հապանական քաղաքները

Միացյալ Նահանգների ռազմական ավիացիայի նախկին պետ՝ դենելյալ Վիլյամ Միաչելը «Լիբերտի» ժուրնալում գեներել և հոգւած, հետեյալ վերնագրով. «ՊԱՏԵՐԱԶՄՆ ԵՆԻ ԱՐԴՅՈՒՄՆԵՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄՆԻՈՒ ՀԱՊՈՂԻԱՅԻ ԴԵՄ»:

Նկարագրելով Միացյալ Նահանգները և ձապոնիայի պայքարը իրազդ Ուիլկինսոնում տիրապետող դիրք ձեռք բերելու համար և ստիական յերկրների հետ տեղի ունեցող առեւտրում հեղեմունիտ հաստատելու նպատակով, Միաչելը հայտարարում և հետեյալը.

«ձապոնիան գիտեմալով, վոր Միացյալ Նահանգների հետ պատերազմելն անխուսափելի յե, միջոցներ և ձեռք առնում, վոր իր ռազմական ավիացիան և ստորջրյա նավատորմը բավականաչափ ուժեղ լինեն ամերիկյան ռազմածովային նավատորմի հարձակումները հետ մղելու համար»:

Այդ հիման վրա Միաչելը պահանջում և, վոր Միացյալ Նահանգներն ավելացնեն իրենց ռազմատղային ուժերը: Միաչելի ասելով գլխավորապես վայտից և քղբանյութից կառուցված հապանական քաղաքները «իդեալական նշանակետ են ողից կատարվող ռազմական գործողությունների համար: Հրկիզող ուժերը, — շարունակում և գեներալը, — արագորեն կկործանեյին այդ քաղաքները: Ողային գաղային հարձակումները բնաշինչ կանեյին ազգաբնակչությունը յերկրի յերեսից: Միանգամայն գործնական և ձապոնիայի վրա հարձակվել ողից և հավայի կղզիներից:

Այսպես իր ռազմական նշանակությամբ ամբողջ իրազդ Ուիլիամ Պաի բանակին և: Այսպեայից կարելի յե անմիջական ողային հարձակում գործել ձապոնիայի վրա»:

Մասնանշելով, վոր «Ասիայում այժմ պատերազմի սերմեր կան», Միաչելն ասում և, վոր ներկայումս արտաքին պատերազմը ներքին հեղափոխությունից դերադասելի յե:

Ընդգծելով, վոր իրազդ Ուիլկինսոնում պատերազմ տեղի ունենալիս Միացյալ Նահանգները համարյա անսրաքման մասնակցելու յեն այդ պատերազմին, դենելյալ Միաչելը հայտարարում և, վոր «ամերիկացիները պետք և դիտակցեն այդ վատտը և բավականաչափ ամրացնեն իրենց ռազմական ուժերը, մասնավորապես ավիացիան ու ստորջրյա նավատորմը»:

Գեներալ Միաչելի յերկրթը պատահական չե: Չնայած, վոր ՀԱ Միացյալ Նահանգների արտաքին միևիպարությունը համաձայնություն և հարանել, վոր ձապոնիան դրավի Մանջուրիան, ավելի հաճախ նկատվում և, վոր ամերիկյան ռազմական և ֆինանսական չըջանները չնադատում են ՀԱ Միացյալ Նահանգների և ձապոնիայի միջև կոնֆլիկտ ձապելու հնարավորությունը: Գոյություն ունեցող հաղորդադրությունների համաձայն, այժմ Վաշինգտոնի ռազմական միևիպարություն մեջ պահեստի սրաներին կարդացվող դասախոսություններում մեծ ուշադրություն և նվիրվում պատերազմի հնարավորությունը Միացյալ Նահանգների և ձապոնիայի միջև:

ՅԵՐԿՐՈՐԴԻ ՀՆԳԱՄՅԱԿԻ ԹՎԵՐԸ ՇՆՉԱՀԵՂՁ ԵՆ ԱՆՈՒՄ

(ԲՈՒՐԺՈՒԱԿԱՆ ՄԻ ԹԵՐԹԻ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ)

Բուրժուական «Նոյե Ֆրայե Պրեսսե» թերթը իրերթյալին Միություն յերկրորդ հնգամյակի առաջադրանքի աթթիվ դրում և.

«Գրեթե շնչատությունը կորվում և՛ այդ պիտապտյա սղող թվերը կարգավիս: Նոր հնգամյակը վոչինչ այլ բանի չի կամենում, բայց յեթե նոր մարդ հայտադործել, վորը յեռապատիկ մեծ և, քան ամբողջ Յեվրոպան առանց իՍՀՄ-ի, այսինքն՝ իրերթյալին Միություն առիական ու բեվեռային մարդերը»:

Թերթին այնուհետև հայտարարում և. «ԻՍՀՄ այժմ հետապնդում և իրազապարական նպատակ իր անմիջական հարեանների նկատմամբ: Նա կնքել և միյանց վրա հարձակվելու պայմանագրեր Լեհաստանի և Ֆինլանդիայի հետ: Գույե վաղը նրան հաջողվի նորմալ հարարերություններ հաստատել Ֆրանսիայի հետ: Բայց չեղիցմը կարելի յե նպովել, սակայն հարկավոր և նրան ձանաչել, դիտեմալ: Հնգամյակը մոր հսկայե, վորին անհրաժեշտ և նկատի ունենալ՝ համենայն դեպս տնտեսական հաջիվներում (ԱՀԳ):

ԿԱՊԻՏԱԼԻ ԳԵՐՈՒԻ ԶԱՅՆԸ

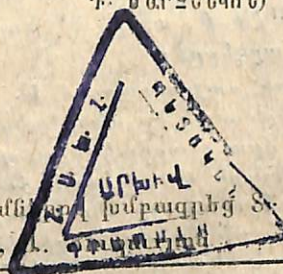
(ՌՈՄԱ ՄՈՒՆԻ ԴԻՄՈՒՄՆ ԱՄԲՈՂՁ ԱՇԽԱՐՀԻ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԵՐԻՆ)

ՄՈՊՐ-ի կի ստացել և Ամերիկայից Թոմա Մունիի հետեյալ կոչը. — «Ամբողջ աշխարհի կոմունիստներ, յես վողջուհում եմ ձեզ իմ խուլ յերկաթյա արդերաբանից, ուր ինձ տիրապետող դասակարգը դցել և 15 տարի առաջ: Կապիտալիզմի գործակալները կարող են գիտել իմ մարմնի քաղբայումը, բայց նրանց յերբեք չի հաջողվի տեսնել իմ

Հեղափոխական հրի սառույթը: Միլիոնավոր գործադուրկ վարձու աշխատակիցները, սովորած լինելով, որեցոր ափերի վճռական են դառնում: Կապիտալիստական աշխարհը պրոլետարիատի համար յեռացող դժոխք է հանդիսանում: Բանտի սնունդն աղքատիկ է, բանտի անկողինը՝ կոշտ է, սակայն բանվոր մարդկանց անթիվ բազմութունը, վոր ողավում են կապիտալիստական «ազատությամբ», չունեն նույնիսկ այնպիսի կե-
րակուր է ոթեան, ինչպես աշխատ ասած հանցագործները: Այդ այն բոլորի արդյունքը, ինչ արել է կապիտալիզմը մարդկության համար: Հեղափոխության վորտան ավելի ու ավելի բարձր է լսվում և թա-
վանցում է բանտերի խորքերը: Յես կոչ են անում—չարունակեցե՛ք, ընկերներ՛, չարունակեցե՛ք պայքարը:

15 տարի բանտարկությունը — ծանր վիճակ է, բայց յեթե յես ինձնով անձնավորում եմ իմ մարանչող այն աշխատանքը, վոր խոց-
վում է հարստության տիրապետության ձգտող տերերի հոգմից, յեթե իմ բանտարկությունը բանվորներին հնարավորութուն կտա չափել
կապիտալիստական ստորության ամբողջ խորությունը, — այն ժամա-
նակ իմ տանջանքն իլուր չէ: Բայց յես չեմ ցանկանում բանտում մեռ-
նել: Յես ցանկանում եմ ջախջախել այդ սաթթաբուն բանվորական պո-
լիտիկաներին, վորոնք կրում են իմ չարունակվող բանտարկության
պատասխանատվությունը և ամբողջ աշխարհին պատմել կապիտալիզ-
մի ձեռքին այդ գործիք դարձածներին մասին, վորոնք բանվորական ա-
ռաջնորդներն զիմակներ են հազել»:

ՌԵՍՈՒՅՈՒՆԱԿԱՆ ՀՈԴՎԱԾՐ ՎԵՐՅՎԱԾ Ե ՈՅԼՆՈՎՈՅՐ «АЗБУКА ЛЕНИНИЗМА
ДЛЯ ДЕРЕВНИ» ԳՐԻԳ: ՌԵՍՈՒՅՈՒՆԱԿԱՆ ՀՈԴՎԱԾՐ ԽՐԱԳՐԵԼ Ե
Գ. ՄԱՐԶԵՆԿՈՆ)



Թարգմ. Հ. Մանուկյան
Կրճատումներով և կապելումներով խմբագրեց Տ. Խորունի
սրբագրիչներ—Հ. Մանուկյան, Լ. Մանուկյան

Հանձնված է արտադրության 5 ապրիլի Ստ. ֆ. Ա.
Ստորագրված է ապրիլի 20

ԳԵՏԵՐԱՏԻ ՏՊԱՐԱՆ

Ֆ լսվիտ 7430 (բ)

Գառվեր 2151

Հրատ. 1116

Տիլոմ 4900

ՀՀ Ազգային գրադարան



NL0936114

ԳԻՆԸ 50 ԿԱԳ. (3¹/₄ Վ.)

858

=1932թ.

358

11

27057



ДВА МИРА—ДВЕ СИСТЕМЫ
ИЛИ МЫ ИХ—ИЛИ ОНИ НАС
Учебн. журнал городских школ новычков

Госиздат ССР Арменин
Эривань—1932